

ՐԱՏԵՄԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԵ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՕԳՈՍՏՈՍ 21, 1913.

ՆՕ 34

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԵՆԻ ԱԼԶԱՍ ԼՕՐԵՆԼԵՐ

1870-տէ իւլիւնճիւ Նափօլէօն սիլասի պիր խաթա իլէ մաղլուպ օլտու վէ Ֆրանսա՝ Պէր-
լինտէն կէլէն հէր թէքլիֆէ պօյուն էյիպ պիր
սուլ իմզալատը։ Օլ զէման Նափօլէօն սուլ-
հուն չարթլարընը սուալ էսիպ, պիրինճի չարթ
5 միլիար թազմինաթ օլտուղունու անլայըն-
ճա՝ սիւքիւթ էյլէտիւ Իքինճիտի «Այզաս Լօրէնիս
Արմանիայա քհրիստէն» տէնիլինճէ, չէտիս պիր սէ-
տա իլէ «Իլթէ պու հօղթատա Պիզմարդ հա-
նըլը» տէյու նիտա էյլէմիլ տիր։ Պու կիւն
Պուքրէչաէ տախի պիր սուլն ազա օլունտու
տիւնհա սուլն լուղէթինի իշիտինճէ պիր նէֆէս
պլմաղտա տըր։ Արթըզ չու գան վէ գըթալլարա
էնճամ վէրիլէճէյինէ, արթըզ տու վէ կէթիմ-
լէրին առէտինէ պիրլէրճէ տահա զամմ օլուն-
մայաճաղընա, արթըզ քէօյլէր հազմազ, օճաղ-
լար սէօյիւնտիւրմէք իշի խիթամ պուլաճաղը-
նա զանի օլույօր։ Լաքին հաղիզաթ ը հալտէ
սուլն տէյիլ, տահա գանը, տահա տէնէթլի,
տահա պիթմէզ տիւքէնմէզ Պալզան մուհարէ-
պէսի մուգալէլէսի գարչըսընտա պուլունտու-
ղումուղու անլամամազ իշիւն փէք սաֆտէրուն
օլմալըլը։ Ֆրանսա թօփրաղընտան պիր Ալ-
զաս Լօրէն ալան Ալմանիա, զահրէն գազան-
տը վէ ֆաթիօ օլարազ սուլն իմզալատը, լա-
քին 1870-տէն թա պու կիւնէ գատար սիլան
պէ տէսթ հալ ը հարպտա պուլունտու։ Ֆապ-
րիգալալտա, մատէնլէրտէ թըրնաղլարը իլէ
չալըչան էհալիսինին չէթին գազանճլարընը սի-

լահա վէրիպ, 700 պիրիք պիր օրտուլու 40
սէնէտէն պէրու պէսլէմէյէ մէճպուր օլտու։
Ֆրանսա իլէ իիթիլաֆը սէպէպինտէն սաղտան
վէ սօլտան տիւլմէնլէր օրտուլարը իլէ մու-
հաթ օլարազ հաչատը, պիր կիւն հուղուր վէ
ասայիլ կէօրմէտի։ Նէ մէնաֆիլէր, նէ միլի-
արլար, զայպ էյլէտի։ Նափօլէօն տէտիյի
կիպի Ալմանիա օլ վաղըթ 5 միլիար տէյէճէք
էէրտէ 10 միլիար տէյիպ տէ՝ Ալզաս Լօրէն
կիպի պիր տօյմազ ֆիլի պէսլէյէճէք կէտտէ
սահիպինէ թէսլիմ էթսէ իտի, չիմտի
քիմ պիլիւր նէ պէօյիւք մուվաֆֆաղիյէթլէր
էլաէ էաէճէք իտի։

Տէօրթ օրտուլար Պուլղարիայը կէտի կէր-
տէն պաղլամըլ օլուպ, Բումանիա իսէ պաչը
իւղէրինտէ թապանճայը գուլաղընա տայաթմըլ
օլտուղու հալտէ պիր սուլն իմզալաթտըլար։
Էլպէթ Պուլղար սիյասիյունընըն գալիս օ սուլ-
հը իմզալատը, լաքին Պուլղար ֆիքրի, Պուլ-
ղար բուհը, Պուլղար գալպի պաչտան պաչա
իսեան էյլէտի։ Պու սուլհուն նէ կիպի պիր
թէէսիւրաթ հասըլ էթտիյինի անլամազ իշիւն
գրալ Ֆէրսինանտըն պէյանաթընա պիր աթֆ
ը նիկիւհա քեաֆի տիր։ «Պայրագլարընըզը
պիւքիւպ պիր աղ բահաթ էտինիզ, քի պիր
ազտան իշէ պաչալայսընըզ, վէ էվլատարընը-
զա էօյրէտինիզ քի պաչատըղընըզ իշի իթմամ
էյլէսինլէր» տէյօր։

Պու կիւն Գազալա՝ Պալզանլարտա ախէր
պիր Ալզաս Լօրէն թէչքիլ էյլէմիլ տիր։ Եու-
նան սէրմայէսի, Եունան կէնճլէրի, Եունան
վարիտաթը վէ ֆիքրի սէլամէթ վէ ասայիլ
իւզրէ նէչվ ու նէմա պուլաճազ Իքէն՝ պիր

Գաղաղա սաղաւմագ իշխան ազգայ կիտէճէք վէ
 Եռնանիսթան հալը հարպտան խելաւ օլա-
 մատըը կիպի՝ էհալի տախի պիր կիւն էմնի-
 յէթ վէ ասայիշ հիւզիւ կէօրմէյէճէք տիր-
 րումէլի՝ գօմիթէլէր, պօմպալար, իւթիւլա-
 լար եաթաղը օլաճագ, շէհրէր տախի օրտու-
 կեան հալինաթէ պուլունաճագ, Պէօյլէ պիր
 սուլունան Ալլահ ճիւմլէ միլլէթլէրի էսիրկէսին:
 Տահա ազ վաղըթ էվվէլ մէճլիսի մէպունամա
 Գաղաղա, Սէրէզ, Տրամա սէօզլէրի էտէն սը-
 ճագ գաֆալը Մեղաթ իսխա սէրիսօը Եռնան
 մէպունալարնա գարչը պասիրէթ վէ քէմալը
 ղէքեա իլէ կէօքս վէրիպ, «Պէն մէվգի ի իզ-
 թիտարտա օլտուգճա Եռնանիսթան իշխան ղա-
 յէթ թէհլիքէլի օլան պէօյլէ պիր հուտուտու
 միւթթէֆիզլէրիմ պանա թէքլիֆ էթսէ պիլէ
 գապուլ էթմէյէճէլիմ» տէյիւ նիտա էտէն օլ
 Եռնան Պիզմարզը Վէնէզլէոս ղէմանի պիր
 ֆիւթիւհաթ շէրապը իլէ նէ չափուք սէրմէսթ
 օլտու քի, մէմլէքէթի պու գատար պիր
 մէսուլիյէթ վէ ազլիմ թէհլիքէ ալթընա վազ
 էյլէտի:

Վազաա Եռնանլար ղալիպ օլտուլար, վա-
 գաա Պուլղարլար ղուրուր նէթիճէսի օլարագ
 տէհլէթի պիր խաթայա տիւշտիւլէր, վէ Եու-
 նանլարն 120 պինտէն իպարէթ գուվլէթինէ
 գարչը իվանօֆը 40-50 պին ասքէր իլէ պրա-
 դըպ պէրպատ էյլէտիլէր, Եռնան օրտուսու իսէ
 վաթանըն էն կիւզիաէ կէնճլէրինին իւլաէ պի-
 րինի թէլէֆ էտէրէք իլէրիլէտի, լաքին հի-
 սապ էթմէլի իտի քի՝ պու կիւն քէնտինէ եա-
 վէր օլան թալի հէր կիւն օլմաղ, հէր կիւն
 Սըրպ վէ Բուսէն՝ խասմընըն պօղաղընա չէօք-
 միւշ պուլունմաղ, հիշ տէյիլ տիւշիւնմէլի իտի
 քի, օլ մէճճանէն գաղանտըը օն պինլէրճէ
 քիլօմէթրօ թօփրաղլար, գօճա լիմանլար վէ
 շէհրէր իշխան եինէ պու կիւն գարչըսընտա
 պօյուն էյմիշ սուրան խասմընա միննէթտար
 աըր վէ շու ֆուրսաթը տահա նէճիպանէ գուլ-
 լանըպ վաթանընըն աթիսինի տիւշիւնմէլի ի-
 տի: Ասքէրի ազընթըյա գափըլըպ կիրտապա
 տիւշէն կէչօֆլար, Տանէֆլէր, կէօզիւնիւն էօ-
 նիւնտէ տուրուր իքէն՝ Վէնիզլէոս օ ազընթըտան
 քէնտինի գուրթարամասը վէ պէօյիւք Գօսթան-
 թինին պօյիւք իսխաւը պաչընա պիր Ալգաս Լօրէն
 սարտըրաը: Բումէլի Պուլղարտա՞ մը Եռնան-
 տա՞ մը գալտըը պիզճէ մոհիւմ տէյիլ տիր.
 պիզլիմ իշխան հէր իքիսի տէ խասմ աըր, վէ
 պիզէ հէր իքիսի տէ թէհլիքէլի տիր: Եռնան

Օսմանլը իթթիֆազը պիր ըւլաատան իպարէթ
 տիր: Օսմանլը իշխան Եռնան տահա թէհլիքէլի
 տիր տէյիւ ինանըրըզ: Ֆազաթ Պուքրէշ սուլ-
 հունու տա սուլն տէյիլ, Պալգանլարտա իլանը
 հարպ տէյիւ թէլազգը էտէրիզ:

Ախէր պիր Ալգաս Լօրէն տահա մէյտանա
 կէլաի: Օ տա էտիրնէ տիր: Պուրասը վազաա
 չիմաի էվվէլքի սահիպինաէն սլընըպ պաչգա-
 սընա կէչմիշ տէյիլ տիր: Լաքին Պուլղարլարն
 անը ուզուն մուհարէպէ վէ մուհասէրէտէն
 սօնրա դապթ էթմիշ օլմալարը՝ վէ Լօնտա
 ահտնամէսի իլէ Պուլղարլարա թէք օլունմուշ
 օլմասը վէ պու կիւն էվրօփանըն օրայը Պուլ-
 ղարլարն մալի տիր տէյու թանըմալարը, է-
 տիրնէյի շու իքի հիւքիւմէթլէր արասընտա
 պիր Ալգաս Լօրէն հալինէ վազ էյլէմիշ տիր:
 Շէօյլէ քի պու ճիհէթլէ տախի Պալգանլարտա
 սուլն ու սէլամէթ թէէսիս էտիլիպ, շու իքի
 գօմշու տէվլէթլէր արթըզ հօրզունլուղունտան
 իսթիրահաթ վէ տախիլի ինթիզամ վէ թէ-
 րազըլարը իլէ օղրաշաճագ իքէն՝ հազըզ քի
 էլան հարէքեաթը ասքէրէյէնին պարը կիրա-
 նը ալթընտա ինլէմէյէ մահքիւմ տիրէր: Էն
 ֆէնասը շու պասիթ պիր ֆիւթիւհաթ վէ իս-
 թիտատ վաղըասընա պիր էվրօփա մէտէլէսի
 շէքլի վէրիլտիյինտէն՝ էվրօփա սիյասիյունու
 սուլամպաճը մուքեալէմէլէր, էնթրիգալար,
 նութղար, պէյանաթլար, թալթիֆլէր, ղիյ-
 նէթլէր իլէ մէշղուլ օլտուգճա՝ պու իքի միւ-
 լէթլէր հալը հարպտա կիպի քէնտիլէրինի հէ-
 յիպ պիթիթէճէքլէր տիր: Ալէյիսուսու էվրօ-
 փանըն Օսմանլը հիւքիւմէթլինէ փաղա վէրմէ-
 մէք կիպի պիր հազգըզըլըը վէ թէհաթի
 թիւրքիայը տահա միւշքիլ պիր վաղիյէթէ իւ-
 գա էյլէմիշ տիր: Թիւրքիա պու կիւն սուլն ու
 սէլամէթէ միւշթաճ տըր: Ասիատաքի միւլքի-
 նի ինթիզամա գօյմասը էլզէմ տիր, իսլահաթ
 հափմալը տըր: Պունլար ասայիշ վէ փարա
 իլէ օլուր: Տիկէր թարաֆտան էտիրնէ թիւր-
 քիանըն ճանը վէ հայաթը տըր, հազըզ վէ
 մալի տիր: Շու հազըզըն մուհաֆազա իշխան
 էվրօփա ինթրիգատը անը մալիյէճէ էօյլէ պիր
 թաղիկը ալթընա վազ էտիյօր քի՝ ղիյանը
 տախի տէհլէթլի օլաճագ տըր՝ էտիրնէ՝ թիւր-
 քիանըն թիճարէթի, սիյատէթի, մուհաֆազա-
 սը, շէրէֆի, հէր շէյի իշխան լապիւտ վէ էլզէմ
 տիր: Նէ չարէ քի պու մէսէլէյի գաթի պիր
 սուրէթտէ հալլ վէ ֆասլ էտէճէյի հէրաէ էվ-
 րօփա, իշի սիւրիւնտիւրիւպ ղաթէն քէսպի

զաաֆ էթմիշ օլան չու տէվլէթի էզիլմէք տէ-
րէճէսինէ կէթիրէճէք տիր: Էտիրնէ հազ-
գընտա օլան թէհտիտլէրին էնէմիյէթսիզ օլ-
տուղունու փէք ալա պիլիբիզ, Էտիրնէ իչիւն
հէր պիր Օսմանլը մէսրուր տըր: Ամմա պու
սիւրինմէ վէ պու մալիյէճէ օլան թագեիզ
խաթըրմըզա կէլտիքճէ չու մէսէրրէթիմիզէ
պիր հիւզն վէ էնտիչէ գարըչըյօր: Գօրգարըզ
քի պու եէնի Ալգաս-Լօրէն տէ պու մէմլէքէթին
հայաթ վէ գուվլէթ մէնպաալարընը էմիպ
գուրուտաճազ տըր:

Ա. Ս. ՆԱԳ.ԳԱՇԵԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Պուրիշ մուսհէսնամհաի. — Պալզան մու-
հարէպէսինտէ զալիպ կէլէն տէվլէթլէրին
քիւթահպինլիք վէ թամաքերարըղը հալը
վազըայը թէրս չէվիրտի: Ֆաթիհ տէվլէթլէ-
րին հափտըրմըչ օլտուղարը մուհէտէ
մաղուպ իչիւն տէյիլ հալընըզ պատի ի զըլլէթ
տիր, իլլա թէսատիւֆի, քէյֆի վէ մանասըզ
տըր: Սթրումիցա ըրմաղընըն հօգարը գըրմը
Ռասոփչա իլէ պէրապէր Սըրպա թէրք օլուն-
տուղու հալտէ նէ՞ մէպտէ իլէ, Սթրումիցա
չէնրի վէ Սթրումիցա ըրմաղընըն աչաղը գըս-
մը Պուլզարա վէրիլլիյօր Նիչիւն Եունանիսթա-
նա էօյլէսի պիր իսկէլէ վէրիլտի քի, անլէրին
թահթը իտարէսինտէ պուլունմասընըն պիր
մանասը հօգ տըր: պիւլաքս պաչգա պիր Պալ-
զան տէվլէթինէ վէրիլտէ իտի քէնտիլէրին Սէ-
լանիքի իլէ ընգապէթէ չըգաճազ իտի, պա-
խուսուս Սէլանիք պու կիւն Մակէդոնիանըն
զալասը մադամընտա տըր: Շու թագսիմին
քէյֆի օլմասը, վէ զալիպլէրին Գուրսաթտան
իսթիֆատէսի աչըզ պիր թարզտա կէօզէ չար-
փըյօր: Տէվլէթլէր մաղիտէ Պուլզարիայը պու
զատար էնկինէ տիւչիւրմէյէճէքլէրինի իլան
վէ պէյան էթտիքլէրինի տէրխաթըր էթմէլի
տէյիլլէ՞ր մի: Մէզքիւր վասը մէվզի ի իճրա-
յա գօյաճազ էն միւնասիպ վազթ չիմտի տիր:
Պու կիւն ալընան թէլէղրաֆլարտան անլաչը-
լըյօր քի Րուսիա վէ Ավսթրիա մուհէտէնա-
մէնին թէքրարէն թէտգիզինի թէքիտ էտիյօր-
լար: Տահասը վար, տիւվլէլ ի մուաղզումա
Պալզան տէվլէթլէրի արասընտա օլան իսթի-
լաֆը նազարը իթիպարա ալմայարազ պէ
թէքրար թէտգիզ մէսէլէսինին գարարիլիր օլ-

մուշ օլտուղունու պէյան էտիյօրլար: Պինաէն
ալէյի Պուլզարիանըն զապթ էթմիշ օլտուղու
հէր թաչը իսթիրտաա էտէճէյինէ տաիր պէօ-
յիւք իւմլուտ վէ ինթիմալիյէթ վար տըր: Է-
տիրնէ վէ Թրակիա մէսէլէլէրի տահա միւշքիլ
մէսէլէլէրտէն տիր: Թիւրքլէր միւսթագպէլ
մուհաճիրլէր իչիւն էլան հէր: հազըրլամազտա
տըրլար: Պունուն իւզէրինէ, Էտիրնէ վէ Գըրգ
քիլիսէյի թահքիմ էթմէք թասաւվուրու տա
զամմ էտիլտի: Աչըզ կէօրիւլիւյօր քի մէսէլէ
սիյասէթլէ հալլ էտիլէճէք մէվզիտէ տէյիլ
տիր: Թիւրքլէր իսթիրտաաաա էթտիքլէրի
հէրտէն ասլա վազ պէյմէք իսթէմէյօրլար:
Տիւվլէլ ի մուաղզամանըն իթթիֆազընա միւն-
թազըր օլմազ պիլաչիւպիէ իճրա էտիլմիշ օլան
վազըալարը գապուլ էթմէք տիր, Թիւրքիայը
թագիւզ իչիւն պիր տէվլէթի թէվքիլ էթմէք
քահաֆի իտի: Ատէմ ի էմիլիյէթի տէֆ էթմէք
իսթէյօր իտի իսէ մէզքիւր վազիֆէյի մուա-
հէտէնամէնին թէքրարէն թէտգիզինի արզու է-
տէն իքի տէվլէթլէրէ թէսլիմ էթմէք փէք
գօլայ իտի: Աւսթրիա սօն վազթլարտա ֆիք-
րինէ գօյմուշ օլտուղու մազսէտի մէվզի ի
իճրայա գօյապիլիր իտիլինի կէօսթէրտի: Սօն
վազթտա Տուրացօ վէ Աթրիաթիք տէնիզի
հազգընտա իսրար էթտիլի կիպի իսրարընտա
սէպաթ էտէրսէ, տիկէր տէվլէթ Րուսիա նէ՞
հափաճազ տըր: Հէր թարաֆտան իթիրաֆ է-
տիլիյօր քի Րուսիանըն էվրօփա ասաիչինին
թէմինինտէ պէօյիւք խըզմէթի օլմուշ տըր:
Պու խըզմէթ չայանը թագտիր տիր: հալը
հազըրտա Րուսիանըն մէնաֆի ի չախսիյէսինէ
թէալլուզ էթմէքտէ տիր պու մէնֆաաթ իսէ
Ֆրանսանըն Գավալատա, իթալիանըն Արնա-
վուտուգտա օլան քեարընտան ազէնէմիլիյէթ-
լի տէյիլ տիր: իչթէ չու սըրատա կէչմիշտէ
օլտուղու կիպի սիւքիւթ էտիյօրըզ: Տահա ֆէ-
նասը պիւզ սիւքիւթ էթմէյօրըզ, իլլա տիւսիզ
տախի օլմուշըզ: Թիւրքիայա գարչը պահրի
պիր նիւմայիչ սէօզիւ չօգտան պէրու տէվլէ-
րան էթմէքտէ տիր: լաքին էրմէնիսթանըն
զապթը էտասէն գապուլ էտիլմիշ օլտուղու
հալտէ նապէհէնկեամ օլտուղունտան ըէտտ է-
տիլտի: Սըրա գուվլէթին իպրազընա կէլմիշ
տիր: նէրէտէ գալտը պէօյիւք սէօլէյիպ
հիւքսէքտէն աթտըրանլար: Սիւքիւթ էթտիք
կէրի չէքիլտիք իսէ, մազսէտիմիզ մէնֆաաթը
թասաւվուրա գուրպան էթմէմէք իտի: լաքին
մէնֆաաթըմըզ տաիրէսինտէ աֆի սիյասէթի

թագիպ էթմէլիյիդ : Պիզիմ սիւքիւթիւմիւզ պէյն էտ տիւվէլ սիյասի թագտիրէրէ մազհար օլույօր : Պու մէնֆաաթլը մը՞ տըը վէ մէմ-լէքէթիմիդին մուհաֆազա վէ նուֆուզունըն թէէմինի իչիւն հափմըջ օլուուզու ֆէտաքեսար-լըզա միւսավի՞ մի տիր : Բից

Տիւլիէլ ի մուսգաւնա վի Պալգան.— Պուքրէշ մուհէտէսի Պալգան տէվլէթ-լէրի թարաֆընտան իմզա էտիլիպ խիթամա էրտի լաքին Պալգան իչլէրի հալա պիր նէ-թիմէյէ վասըլ օլմատը : Հալը հազըր վազը-ալարըն ճէրէհանը միւսթագպէլ սէնէլէրտէ Պալգան շիպհ ճէզիրէսինտէ տահա չօգ գան տէօքիւլէճէյինի վէ տահա տիլխրաշ մէզպի-մին իճրասընը իխպար էտիյօր : Մէսէլէ շիմ-տիտէն միւշքիլաթա ուղրամազա պաչլամըջ տըր : Տիւվէլ ի մուսգաւնա խուսուսա Բու-սիա-Աւսթրիա Պուքրէշ մուհէտէսինին ահ-քեսամընը մէնֆաաթլարընա մուղայիր պուլ-տուզլարընտան շիմտիտէն ահանամէյի ալթ իւսթ էթմէք արդուսունու կէօսթէրիյօրլար : Հաթթա պու արգուլարընտա իսրար էտիպ տուրույօրլար : Լաքին չուրասը տա աչքա արը-քի, տիւվէլ ի մուսգաւնա Պալգան տէվլէթ-լէրի մուհէտէսինամէյի եըրթըպ մահվ էթմէտէն միւտախէլէյէ գօլայ գօլայընա թէչպալիւս է-տէմէյէճէլէր տիր : Վէ զսնն օլունտուզունա նազարէն Պալգան միւթթէֆիդլէրի ազ վագթ-տան քէնտի էլլէրի իլէ ինթիմալէն մուհէտէ-յի պօզաճագլար տըր : Միւսագի իւնֆիհ օլան մէսէլէտէն պիր ախէրի տէ Գավալա մէսէլէսի տիր : Նու մէսէլէտէ տէվլէթլէր միւսթէրիֆ ճիհէթի թէսահուպ էթմէքտէ տիրլէր : Բուսիա վէ Աւսթրիա պիր թարաֆտա վէ Ֆրանսա իլէ Ալմանիա տախի տիկէր թարաֆտա Գա-վալա հագընտա պէյանը էֆքիարտա պու-լունմագտա տըրլար : Պալգանլարտա գունու-րա կէլէն մուհարէպէլէրին պիր ախէր նէթի-ճէսի իթալիա իլէ Ֆրանսա արասընտա պիր ըէգապէթ գունուրա կէլմէսի տիր : Իթալիա Պահրը Սէֆիտտէ 12 ասալարը իշալ էտէլի-տէն պէրրու Ագ տէնիզտէ պիր բիւճհանիյէթ էլտէ էթմէյէ սայ էթմէքտէ տիր : Լաքին Ֆը-րանսանըն պու խուսուստա մուվաֆֆադ օլա-ճաղը փէք աչքա տըր : Շու սըրատա Պուլգա-րիանըն միւսթագպէլի նէ օլաճագ սիւալը տա վարիտ ի խաթր օլուր : Պուքրէշ մուհէտէ-

սինին ահքեսամընա պագըլըրսա չօգ օ գատար փարլագ պիր միւսթագպէլ հօգ տըր : Լաքին հէր նէ գատար ճէնէրալ Ֆիչէֆ պէլ ալթը այ մուգատտէմ թիւրքլէրէ գարը զալէպէլէր գազանարագ, էլտէ էթմիշ օլուուզու թօփա-ղը Պուքրէշ գոնֆէրանսընտա պիրէր պիրէր թէսլիմէ րոզի օլմաշ իտէ տէ մուհէտէսին ագտընտան սօնրա էվրօփատա Պուլգարիայա աօղրու հասըլ օլան ագընթը, Աւսթրիա վէ Բուսիանըն Պուլգարիայը տիւշալիւս զըլլէթ-տէն գուրթարմագ իչիւն ճէհտի, Պուլգարիայա տահա փարլագ պիր միւսթագպէլ թէմին է-տէճէյինի աչքա պիր թարգտա կէօսթէ-րիյօր : Տր • Տիլլօն

Իրան վի թիպիքճէ Ինկիլիքիւրա սիյասէքի.— Լօրտլար գամարասընտա Յուլիս 28 տէ Լօրտ Գըրզըն, Ինկիլթէրանըն Իրան վէ թիպէթտէ-քի սիյասէթինի պիր սաաթտան ֆազլա սիւ-րէն մուհիմ պիր նսլթզը իլէ քրիթիգա էթ-միշ վէ Լօրտ Մօրլի տախի միւշարիլէյին քրիթիգասընա թէֆէրրիւսթը իլէ ճէվապ վէրմիշ տիր : Լօրտ Մօրլի սօն Չին-թիպէթ միւնասէպաթընտան, վէ Չինին թիպէթ իւզէ-րինտէ օլան իսմէն հաքիմիյէթինի ֆիլի պիր հաքիմիյէթէ թէպալիլ էթմէք իւզըր հափաղը թէչպալիւսլէրտէն մուսթաասարէն պահա էթ-միշ տիր : Չին թիպէթ իւզէրինտէ պիր թագըմ իտտիալար տէրմէյան էթմիշ իտէ տէ, Ինկիլթէր-րա հիւքիւմէթինին փրօթէսթօսը իւզէրինէ պու իտտիալարտան ֆէրաղէթ էթմիշ վէ Չին իլէ թիպէթ արասընտաքի պիլ ճիւմէ միւշքիւա-թը հալլ էթմէք իչիւն իւշ հաֆթա զարֆընտա Սիմլատա պիր գոնֆէրանս ագտը թէգարրիւր էթմիշ տիր : Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի պու միւղաքէրաթտան Բուսիայը խապէրտար էթմիշ վէ Բուսիա տախի բիզասընը վէրմիշ տիր : Լօրտ Գըրզըն նութգունտա, Իրան ահվալընը օ գատար գարանլըզ թասվիր էթմիշ իտի քի, Լօրտ Մօրլինին նիկպին պէյանաթը պիլէ անը ազ չօգ թէնվիր էտէմէմիշ տիր : Լօրտ Մօրլի ճէ-վապընտա Ինկիլթէրանըն Իրան սիյասէթի աթիտէքի սէքիդ մէպտէլէրլէ սէվզ ու իտա-րէ օլունմաուընը պէյան էթմիշ տիր : (1) Ին-կիլթէրա-Բուսիա մուհէտէսինին հուրուֆա-թընա վէ րուհունա րիայէթ էթմէք, (2) Ի-րանըն իսթիգալիյէթինի մուհաֆազա էթմէյէ սայ էտիպ անըն իզթիսասի, սիյասի վէ հա

ճողրաֆի մուգասէմէսինտէն իճթինապ էթմէք, (3) Իրան մէնաֆինէ սատրդ գալմագ, (4) Իրանտա մէշրութիյէթի մուհաֆագա վէ իտամէ էթմէք, (5) Իրանա մուավէնէթատէ պուլունմագ իչին ֆուրսաթ գայ էթմէմէք, (6) Թիճարէթ հօլլարընըն թահթը Էմնիյէթատէ գալմասը իչին փարա վէ սաիր վասըթալար իլէ հարտըմ էթմէք, (7) Ճէնուպի Իրանտա սիյասի միւշքիլաթ չըգարմագտան իճթինապ էթմէք, (8) Հինտիսթան Իսլամլարընըն հիսսիյաթընտ աղըր կէլէճէք հարէքէթատէն իճթինապ էթմէք: Պիր չօգ տէվաիր ի ասքէրլիյէճէ Հինտիսթանըն ասքէրի Էմնիյէթինի թէհտիտ էտէճէյի զանն օլունան Աճէմիսթանտան կէչէն չըմէնտիֆէր խաթթը քէպիրի փրօթէսի հազգընտաքի պէյանաթը տախի դայէթլէ մուհիմ օլունը տըր: Պու վրօթէ մուճէպինճէ ինչա օլունանագ խաթթ՝ Պաթումտան պաշայարագ ճէնուպի զարպա տօղրու կիտէրէք անտէն Իրանըն շարգի հուաուտունա եանի Պէլունճիսթանըն Հինա հուաուտունա գատար իմթիտատ էտէճէք տիր: հալը հազըրտա, Ինկիլթէրրա պու խաթթըն Պաթումտան Թէհրանա գատար օյան զըմընըն ինչաքնա մուվաֆագաթ էթմիշ օլունպ, անըն իլէրիտէ տէվամը իչին սէրպէթիսինի մուհաֆագա էտէճէք տիր: Շու հալտէ արթըգ պու փրօթէ թաթպիդ օլունմուշ ատտ օլունապիլիպ անըն ինչա օլունանագ զըսմը սա Բուսիա տաիրէ ի նուֆուզու տաիրլինտէ օլանագ տըր: Պու տէչէթլի նէթիճէլէրի օլան պիր խաթթլէ օլաուզու հալտէ, Լօրտ Բրիու անըն սըրֆ թիճճարի պիր խաթթ օլաուզունու իտտիա էթմիշ տիր:

Տէյի Թեյեդրագ

Բուսիանըն հազըրլըր.— Բուսիանըն թէտարիեաթը ասքէրլիյէսի հազընտա պիր չօգ շայալար տէվէրան էտիյօր: Պիր թաֆտան ասքէրի մանօվրալար իճրասը պէհանէսիլէ Գաֆգասիտա ասքէր թահչիտ օլունմագտա, տիկէր թարաֆտան Պահը սիյաճ տօնանմասը իտլիմ իւզէրինտէ օլունպ Սիվաթափօլ, Պաթում վէ Վոսփօր արասընտա ալէտ տէվամ հարէքէթ էթմէքտէ տիր: Հաթթա Վոսփօրտան 40 միլ մէսաֆէտէ Բուս զըրլըլարը կէօրլանմիւշ տիր: Շու տա շայանը տիգգաթ տըր քի իսթանսըլ Բուս գօնսօլօսանէտինի մուհաֆագա էտէն պահրիլէլիլէր եէրինէ ասքէր կէթիլիմիշ տիր: Վազաա պու

ասքէրլէրին նաճըլ կէլտիքլէրի մէճհուլ իտէտէ, Պէօլլէքտէրէ էօնիւտէ Բալիուլ զըրլըլար իլէ պէրապէր լէնկէր էնտագ օլունը օլան Բուսիլալ զըրլըլարէ հէր ինթիմալա գարչը հազըր պուլունմագ իւզրէ կէթիլիմիշ օլաուզլարը զանն օլունույօր: Կէչէն հաֆթա Սիւթիլնաֆ վափօրու Ամիրալլըգ թարաֆընտան Բուս տօնանմասը իչին սաթուն ալընտըղը կիպի, իքի վափօր գումփանիտսը իլէ տախի անլայըչա կէլինէրէք նագլիյաթը ատքէրլիյէտէ իսթիստաֆ օլունմագ իւզրէ տէօրթ վափօր տահա իսթիճար օլունմուշ տըր: Գալիլիէն զանն օլունույօր քի 60,000 ասքէրտէն իպարէթ պիր գուվլէթ Գարս թարաֆընտա թահչիտ օլունմըլ տըր:

Նիյր Իսք

Օմանսա իսեան.— Արապիսթան նիմ ճէգրիէսինին ճէնուպի շարգընտա օլունպ Ինկիլթէրրանըն նուֆուզու ալթընտա պուլունան Օմանտա իսեան գուհուր էթմիշ տիր: Իսեանըն մագսէտի շիմտիքի սուլթանը Սէյիտ Ֆէզալը ազլ էտիպ, Խարազի աչիլէթինտէն Սալիմ Պին Բաչիտի Օմանա Իմամ վէ սուլթան իլան էթմէք տիր: Իսեանըն միւրէթթիպլէրի Հինալիա վէ Ղաֆիթիա ֆըրգալարը տըրլար: Պունլար Նիզվա շէհրինտէ Սալիմ Պին Բաչիտի բէսմէն իմամ իլան էթտիլէր: Եէնի իմամ ֆուրսաթտան իսթիֆատէ էտէրէք Օմանըն շէհրլէրինտէն պազըլարընը մէսէլա Բիւսթաք, Զաքի վէ Ավապիյի գապթ էթմիշ տիր: Էսկի սուլթան օղլու Սէյիտ Նասիրի իսեանը պաստըրմագ իւզրէ կէօնտէրաի իտէ տէ մաղլուպ օլունպ Սամէլլ տէնիլէն վէ Մրսգաթըն անաթթարը պուլունան շէհրէ իլթիճա էթմիշ տիր: Սէյիտ Նասիր իտէ շէհրին սարայընտա մուհասէրէ ալթընտա տըր: Սուլթան Սէյիտ Ֆազըլ իսեանը պաստըրմագընտան գաթը իւմիտ էտէրէք, Հինտիսթան հիւքիւմէթինէ միւրաճաաթ էտէրէք իմտատ իսթէմիշ տիր: Պունուն իւզէրինէ 900 Հինտիսթան ասքէրի կէլմիշ վէ 1000 տահա կէլմէքտէ տիր: Էհալինին էսկի սուլթանա գարչը մուհապպէթի հօգ տըր:

Նիյր Իսք

Փանճեռնանիզմ վի պօրա.— Ուաչինկթըն տարիւլֆինունը մուալլիմէրինտէն Փրօֆ. Ըշըր Փանճէրմանիզմ սէրլէվհալը պիր քիթապ

նէշը էտիպ անտէ էվրօփանըն անվալը հազը-
րէսինաէ հըրֆի վէ իգթիսաաի շարթլարըն
թութտուղու մուհիմ մէվգիի թարիֆ էյլէմիշ
տիր: Միւմարիէյնին խաթիսընճա էվրօփատա
կէնճէրին խըտմէթ ի ասքէրիյէ իլէ մէշղու
օլմասը, սուհի վտգթընտա պիլէ պէօյիւք օր-
տուլար հըֆղ էտիլմէսի, ամէլէնին իշ սաաթ-
լարընըն թէնգիլ օլունմասը վէ էհալի արա-
սընտա զէվգ ու սէֆայա պօլ պօլ փարա սարֆ
էտիլմէսի, իգթիսաաի տարիէտէ ումուհի պիր
կիւճլիւք չըգարաճագ տէյու վէսվէսէ հասըլ
էթտի իսէ աէ, է.նէյին քէյֆիյէթիւնին եիւք-
սէլմէսիյլէ հասըլաթ տա չօղալտը վէ զօրդու-
լան նէթիճէ վուգու պուլմասը: Միւմարիէյնին
զաննընճա էվրօփատա սուհիուն պագաընա
թէէսիր էտէն տիկէր պիր ունսուր փարա մէ-
սէլէսի օլմուշ տըր: 1911 տէ Աղատիր մէսէ-
լէսի զուհուր էտիպ Ալմանիա մուհարէպէ իչին
հազըրլանմաղա լուղու հիտս էթտիյինտէ փա-
րա նօգսանը մէսէլէյի հալլ էյլէմիշ տիր: Ալ-
մանիա իսթիգրաղ իչին Փարիզէ վէ Լօնտրայա
միւրաճաաթ էթտիյինտէ անլէր փարանըն զայ-
րի մէշրու պիր սուրէթտէ զուլանըլմայաճա-
ղընա տաիր իմիէրաթօր Ուիլհէլմին խղատը
թանթընտա թէէմինաթ իսթէմիշլէր վէ պու
շէյ հարպըն էօնիւնիւ ալմըշ տըր: Անլաշըլտը-
ղընա կէօրէ Ալմանիա հալը հազըրտա քէնտի
ումուրընըն եիղւաէ 90ընը իսթիգրաղ էտիլմիշ
փարէ իլէ իտարէ էտիյօր: Վագաա պագը խու-
սուսլարտա Ալմանիա տահա զիյատէ միւսաիտ
մէվգիտէ տիր տէյու զանն օլունույօր, Մէս.
Ալմանիանըն միլլի իրասը սէնէտէ նուֆուս
պաշընա 2 ինկ. լիր. ինկիլթէրրանընքի 3
ինկ. լիր. Ֆրանսանընքի 4 ինկ. լիրա տըր:
Ալմանիանըն տիյունը ումուհիյէսի նուֆուս
պաշընա 3 ինկ. լիր. ինկիլթէրրանընքի 16,
Ֆրանսանընքի 30 ինկ. լիր: Ալմանիանըն իխ-
րաճաթը նուֆուս պաշընա 5 ⁸/₁₀ ինկ. լիր.
խախալաթը 4 ինկ. լիր. ինկիլթէրրանըն իխ-
րաճաթը 8 վէ խախալաթը 12 ինկ. լիր. տըր:
Պունտան մատա Ալմանիանըն թապիի մէնպա-
լարը տահա միւսաիտ պիր հալտա պուլունու-
յօր: Եինէ աէ Ալմանիա իգրաղ էտէն (էօտիւնճ
վէրէն) տէյիլ, իսթիգրաղ էտէն (էօտիւնճ ա-
լան) պիր միլլէթ օլտուղու իչին մուհարէպէ
իսթիմալընտա աիկէր տէվլէթլէրէ մէրպուլթ
պուլունաճագ օրըր: Շու հալտա սուհիւն թէէ-
մինի սալթ տիվիւմաթլարըն էլինտէ օլմայըպ
անտէ փարա սահիպլէրինին աէ պէօյիւք պիր
հիսսէսի վար տըր:

ԵՆՆԻ ՊԱՆԳԱՆ ԶՕՂՐԱՖԻԱՍԸ

Պոսրիշ տալիւնսաֆի քագսիւնաքա կօրի եհնի
Պալգան խարիքաք

Պուքրէշտէ ազտ էտիլէն մուհէտէ ի սուլ-
հիյէ տէօրթ տէվլէթ արասընտա թագսիմ է-
տիլէն էվրօփա օսմանինին պու տէվլէթլէր-
տէն հէր պիրինէ աիտ օլաճագ մըգտար արա-
ղիյի, պու տէֆա արթըգ գաթի վէ նիհայի
պիր սուրէթտէ թաին էտիյօր:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ էվրօփա օսմա-
նինին ումում մէսահէ ի սաթհիյէսի 171,000
քիլօմէթրօ վէ մըգտարը ումումի ի նուֆու-
սու տա 6,375,000 րաստէսինտէ տիր: Մէրիճ
խաթթը հուտուտ իթթիսաղ էտիլտիյի թագ-
տիրտէ պու մէսահէ ի սաթհիյէտէն թագրիպէն
20,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա մըգտարը
տէվլէթ ի Օսմանիյէյէ գալաճաղը ճիհէթլէ,
միւթթէֆիղլէր արասընտա թագսիմ էտիլէն
արագինին մէսահէ ի սաթհիյէսի 150,000 րաս-
տէսինտէ տիր: Փագաթ պու միյանտա եհնի
թէշթիլ էտիլէն Արնավուտուղ հիւքիւմէթի-
նի տէ ալըրմագ լաղըմ կէլիր քի, Արնավուտ-
ուղ հիւքիւմէթի հէման Շօտրա վիլայէթի-
նին թէմամըլլէ Եանեա վիլայէթինին պիր
զըմընտան թէրք էտիլտիյինէ նագարէն մէ-
սահէ ի սաթհիյէսի թագրիպէն 20,000 քիլօ-
մէթրօտան իպարէթ տիր:

Շու հալտէ միւթթէֆիղլէր արասընտա
թագսիմ էտիլէն արագինին մըգտարը հագի-
գիսի 120,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա մըգ-
տարընտա տըր:

Էսքի մէսահէ ի Եննի ալտըզլարը
սաթհիյէսի մըգտարը արագի

Սըրպիսթան	48,000	47,000
Եունանիսթան	65,000	45,000
Պուլղարիսթան	96,000	31,000
Գարա Տաղ	9,000	7,000
		130,000

Պիր տէ չու թագսիմաթը նուֆուսա կէօրէ
էտէլիմ:

Էսկի մըգտարը Եննի ալտըզլարը
նուֆուսլարը մըգտարը նուֆուս

Սըրպիսթան	2,850,000	1,930,000
Եունանիսթան	2,500,000	1,450,000
Պուլղարիսթան	4,100,000	1,330,000
Գարա Տաղ	250,000	180,000

Պու մուգայէսէլէր տահա թէմամ եափըլմը
օլմագ իչին Րումանիայը տա հիսապա գաթ-

Մ Ո Ւ Խ Ա Պ Ե Ր Ա Թ

Կ Ի Զ Է Ի Շ Ր Ա Մ Ը (*)

Ն. ԿԻՅԷԼԻՄԵԱՆ, ԳԱՆԻԷ

մագ լազըմ կէլէճէյի աշխփեար տըր: Բուժմանիւնըն էվվէլճէ մալիք օլտուղու արազի մըգտարը 131,000 քիլօմէթրօ մըգտարընտա վէ նուֆուսու տա 6,000,000 րատտէսինտէ իտի: Պու տէֆա Պուլղարիսթանտան ալտըղը արազի մըգտարը տա թագրիպէն 8,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա մէսահէ ի սաթհիյէսինտէ վէ նուֆուսը տա 250,000 րատտէսինտէ տիր: Շու հալտէ Բուժմանիւնըն մէսահէ ի սաթհիյէսի 139,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա վէ մըգտարը նուֆուսը տա 6,250,000է պալիղ օլտուղու հալտէ, Պուլղարիսթանըն մէսահէ ի սաթհիյէսի տէ սէքիղ պին րատտէսինտէ ազալմըզ վէ նուֆուսուտան տա 250,000 րատտէսինտէ պիր թէնէզզիւլ հասըլ օլմուշ տըր:

Շու հիսապաթա նազարէն Պալգան հիւքիւմէթլէրի արասընտա կէրէք վիւսաթը աւազի, կէրէք մըգտարը նուֆուս իթիպարըյլէ պիրինճի տէրէճէտէ Բուժմանիա կէլիյօր, իւքինճի տէրէճէտէ 119,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա մէսահէ ի սաթհիյէ վէ 4,950,000 նուֆուս իլէ Պուլղարիսթան պէօյիւմիւշ օլույօր, իւլիւնճիւ տէրէճէտէ 110,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա մէսահէ ի սաթհիյէ վէ 3,950,000 նուֆուս իլէ Նուճանիսթան, տէօրտիւնճիւ տէրէճէտէ 95,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա արազի վէ 4,750,000 նուֆուս իլէ Սըրպիսթան պէլինճի տէրէճէտէ թախմինէն 20,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա արազի վէ եինէ թախմինէն 250,000 նուֆուս իլէ Աքնալուտուղ, ալթընճը տէրէճէտէ իսէ 15,000 քիլօմէթրօ միւրէպպաա մէսահէ ի սաթհիյէ վէ 430,000 նուֆուս իլէ Գարա Տաղ կէլիյօր տէմէք տիր:

Մամաֆիյհ պու հիսապաթ տախիլինտէ Նուճանիսթանըն առաւարտան ալտըղը արազի վէ նուֆուս իլէ պիլիսաստէ Կիրիտ տախիլ տէյիլ տիր: Շու հալա նազարէն Նուճանիսթան հաթթա Գալալա մէսէլէսի Պուլղարիսթան լէյհինէ պիլէ հալլ էտիլմիշ օլտա, կէրէք վիւսաթը արազի վէ կէրէք մըգտարը նուֆուս իթիպարըյլա՞ Պուլղարիսթանտան զիյատէ պէօյիւմիւշ տէմէք տիր:

Նիւ Եօրքըն կէնիշ ճատտէլէրինին պիրինտէ վազը պէօյիւք պիր ափարթըմանտան աթէշ զուճուր էթմիշ, հանկըն քէսպ ի չիտտէթ էթմիլինտէն՝ ապարթըման տէրուինտէ պուլունանլարըն խարիճէ չըգարըլմասը տէօրթ սաաթտա անճագ իրթամ պիւլմըշ տըր:

Մըսրտա՝ Լիպիա չէօլիւնտէ պէշ թագըմ իհրամ մէվճուտ օլուպ պունլար Ապուսիտ, Սաֆարա, էյ հարաւ էյ մէսհրրէկի (տէրէճէլի հարամ), Տաշուր վէ Կիզէ իհրամը պունլարըն միյանէսինտէ էն զըտէմիլէրինտէն վէ էն միւհէյիպլէրինտէն տիր: Անլէր 4իւնճիւ սիւնապի զէմանընտա Բրիստոստան 2,800—2,200 սէնէ էվվէլէ թէսատիւֆ էտէն էյամտա ինշա էտիլմիշ տիրլէր: Պունլար Գահրէնին ճէնուպը զարպ ճիհէթինտէ, 8 միլ պուտը մէսաֆէտէ պուլունուրար: Օրատա հէքտիկէրինէ հազըն օլմագ իւզրէ, վազթըյլա Բէոփս, իւէֆրէն, վէ Մէնիսէրէս նամ փատիշահլարըն մուսեալարընը հալի օլան իւշ պէօյիւք իհրամ վէ քէզալիք փատիշահ խանէտանընտա մէնսուպ էֆրատը շամիլ օլան 6—7 առէտ ուֆաճըգ իհրամ մէվճուտ տըրլար: Պու իւլլէր արասընտա էն ճէսիմի վէ հէր սէնէ աիւնհանըն չարճիհէթինտէն սէյյահլար ճէլպ էտէնի Բէոփս փատիշահընքի տիր: Մէզքիւր իհրամըն հէր իւլիւնիւն տախի զափուլարը չիմալ թաւաֆտա օլարագ քիւշատ օլունմուշ իսէլէրտէ, Բէոփսընքինին իշինի կէզմէք վէ հա թէփիէսինէ չըգմագ տահա սուճուլէթլի օլտուղունտան, սէյյահլար ալէլ ումուլ պունը կէզմէքլէ իքթիֆա էտէրլէր: Պու հարամ մէզքիւր իւլլէր արասընտա էն գատիմի օլուպ թագրիպէն 4,500 հաչընտա տըր:

Իհրամ՝ Մըսըր փօսթա փուլլարընտա կէօրիւտիւլիւ իւզրէ, գաիտէսի էնլի օլուպ կիթտիքճէ ինճէլէն տէօրթ թարաֆըլ չան գուլէլէրինէ միւշապիհ տիր, չու ֆարգ իլէ քիտահա պէօյիւճէք տիրլէր: Սըրֆ փատիշահլարըն մէզարը օլմագ իւզրէ հափըլմըշ օլան պու իհրամըն ճէսամէթի վէ անլէրին վիճուտէ կէլմէսի իշիւն սարֆ էտիլէն գուվլէթ, վազթ վէ նազտ ինտանը միւթէհալիք գըլար: Մ. Փէթրինին հիսապընա կէօրէ սալթ Բէոփսըն հարամընըն ինշասը իշիւն հէր պիրիսի 40 միւք. այագ հաճմընտա օլմագ իւզրէ

(*) Իհրամ Բէլիմէսի ճէմ օլուպ, Մըսըրը Արապլար տըրն միւճէրէթի իշ չարաւ քէլէճէիւզ էտէրլէր:

լա ագէլ 2,300,000 թաշ իսթիմալ օլուն- մուշ տըր: Պու թաշար Նիլի միւլարէ- քին շարդ գըյըսընտան քէսիմիշ օլուպ, նէհրին հիյն ի թուղեանընտա նազլ օլունմուշ տըրլար: Թաշարըն քէսիմիշ օլուպլարը մա- հալլէր էլան մէվճուտ օլուպ միւշահէտէ օլու- նապիլիլէր:

Հէրոսոթոս Բրիստոստան 470-460 սէնէ էվլէլէ թէսատիւֆ էտէն էյամտա Մըսըր զի- յարէթ էյլէմիշ օլուպ, Բէոփսըն հարամը հագ- գընտա պէր վէճ: ի աթի պէյանաթտա պու- լունմուշ տըր: «Բէոփս հարամընըն ինչասը իչիւն 100,000 ատէմ հէր սէնէ իւշ այ քէսի- լէն թաշարը Նիլին գըյըսընտան մահալ ը մազ- սուտա թաշըմազլէ մէշղուլ օլունշ տըրլար վէ սէնէնին միւլթէպագի սօղուզ այընտա թաշ ալէտտէվամ քէսիլիպ հազըրլանմագտա օլ- մուշ տըր: Նիլին թուղեանընա թէսատիւֆ է- տէն իւշ այ զարֆընտա էհլ ի զուրրա իշսիզ օլուպլարը սէպէպտէն, թաշարըն հէր սէնէ մէշղէր իւշ այ զարֆընտա նազլ օլունմուշ օլմալարը զանն ը զայիպ տիր, չիւնքի սէնէ- նին ախէր հէր հանկը պիր մէվսիմինտէ 100,000 ատէմի պիր արայա թօփլամագ միւլքին օլ- մայաճագ իտի: Թաշարը նազլ էթմէք իչիւն Նիլին գըյըսընտան հարամա գատար տէվամ էթմէք իւզրէ 125 մէթրօ թուլընտա վէ 19 մէթրօ արզընտա պիր հօլ եափմըշ տըրլար, քի անըն իզլէրի հալա միւշահէտէ օլունապի- լիյօր: Ինչաթ իչի 20 սէնէտէ խիթամա կէլ- միշ տիր: Թաշար միւշէքքէլ վէ փէրտահլը տըրլար: Անըն պիր թարաֆընտա Մըսրի հու- լուֆաթ իլէ ինչաթ իչիւն սարֆ էտիլէն մէպ- լաղ դայտ օլունմուշ տըր: Պու դայտա կէօրէ իշճիլէրին մէշքիւլաթ վէ մէլպուսաթը հիսա- պա տախիշ օլմալարագ 1600 թալանթ եախօտ 8 միլիօն ֆրանգ (320,000 ինկ. լիւր.) սարֆ օլունմուշ տըր:»

Չօգ տէֆա շու սիւալ ֆիքրէ վարիա օլ- մուշ տըր քի, Բէոփս փատիշահ 54,300 միւր. մէթրօլուզ պիր արսա իւզէրինտէ եափլմըշ օլան պու մէֆրէթ միւլէսսէսէնին իքմալընա գատար սաղ գալաճաղընը նէրէտէն պիլմիշ վէ պու պէօյիւք թէշէպպիւսէ նաճըլ ճէսարէթ էյլէմիշ տիր: Մ. Լէփսիըսըն վէ սաիր պաղը- լարըն թէֆսիրինէ կէօրէ, փատիշահլար հէնուզ թախթա չըգաղըլարընտա քիւչիւք պիր հարամ տէրունինտէ քէնտի թիւրպլէլէրինի եափտըրըպ հազըրլարը վէ պէրհայաթ գալարգլարը միւտ-

տէթլէ անըն իւզէրինէ եէնի դաթլար իլալէ էտէրլէր իտի: Պու գըյասա կէօրէ իհրամըն ազամէթի փատիշահլարըն թուլը էյամ ը սալ- թանաթլարընա միւլթէնասըպ օլուր իտի:

Բէոփսըն հարամընըն խարթճի պէյազ սը- վասը սանքի քեամիլէն նապէտիտ օլմուշ վէ հէր թարաֆը ամփիթէաթրօ կիպի դատէմէ վէ մէրթէպլէլէրտէն իպարէթ գալմըշ տըր, ան- ճագ գափու գուրպինտէ պու սըվատան պիր էսէր գալմըշ տըր: Թէփէսինտէն տախի պիր գըսմ կիթմիշ օլուպընտան շիմտի պիր տէ- րէճէ քիւչիւլմիւշ տիր: Անըն տէօրթ թարաֆ- լարընըն գաիտէլէրինին թուլը էվլէլա 233 մէթրօ իքէն չիմտի 227.50 մէթրօ գալմըշ տըր: Անըն ամուտի իրթիֆաը 146.52 մէթրօ իքէն չիմտի 173 մէթրօ գալմըշ տըր, քի պու եինէ հէր գաթը 5 մէթրօ հիսապ էտէրէք 27 գաթ պիր պինանըն իրթիֆաընա միւսալի կէլր: Անըն մալ թարաֆլարընըն թուլը իրթիֆաիսի 186 մէթրօ իքէն չիմտի 173 մէթրօ գալմըշ տըր: Իչպու մալ թարաֆլար գաիտէլէ նա- զարէն 51° 50' պիր գալմիշ թէշքիլ էտէրլէր: Անըն տէրունինտէ օլան պօշուզ հիսապա տա- խիլ օլարագ իսթիապ էյլէտիլի մէսաֆէ 2,521 պին միւք. մէթրօ տըր: Տօլու գըսմը 2,352,000 միւք. մէթրօ վէ պինաէն ալէյի պօշ օլան գըսմը 169,000 միւք. մէթրօ տըր:

Անըն թէփէսինէ չըգմագ էփէյի զահմէթլի իսէ տէ միւլքին տիր վէ չըգմագա չապալա- մագ, խուսուսա պաշգա չապալայանլարը սէյր էյլէմէք մուճիպ ի էյլէնճէ տիր: Հէր չըգմագ իսթէյէն ատէմ օրատա պուլունան զաֆիրլէր- տէն (գըլաղուզարտան) իքի տանէսինէ ըշֆա- գաթ էյլէմէյէ մէճպուր տըր: Պիր մէթրօ իր- թիֆաընտա օլան գատէմէլէրտէն չըգար իքէն զաֆիրլէրտէն պիրիսի չըգան քիմսէյի ալէտ- տէվամ հօգարը սօղրու չէքիշթիրմէքաէ վէ պիրիսի իսէ արգատան եթէքլէմէքաէ օլուր: Եօրուլուպ հօլտա իսթիրահաթ էթմէյէ մէճ- պուրլիյէթ հասըլ օլմաղ իսէ չըգմագլըզ 20-30 տագիգէ գատար վաղթ ալըր: Աչաղըտան պա- գըլարընտա անըն թէփէսի պիր նօգթա կիպի կէօրինիլ իսէ տէ, անըն պիր գըսմը կիթմիշ օլուպընտան օրատա 10 միւք. մէթրօ վիւ- սաթընտա տիւզ պիր գաթի վար տըր, չէօյլէ- քի 40 յիշի անըն թէփէսինտէ տուրապիլիր: Օրթատա ըէքզ էտիլմիշ օլան պիր տիրէք հարամըն իրթիֆա ը ասլիսինի կէօսթէրի: Օրատա օլ գատար քիմսէլէր քէնտի իսմլէրի-

նի գայտ էլյէմիշ տիրէր քի, արթըզ հէնի պիր իսմ գայտը իչին հէր գաւմամը տըր: Օրատա տուրուպ էթրաֆը սէյր էլյէմէք հէր հօրդուն լուղը ունութտըրը: Ղարպ, ճէնուպ վէ չիմալը զարպ թարաֆլարտա ուֆուգա գատար վասի դումուգլար միւշահէտէ օլունուրլար: Պիր ազ էօթէտէ տիկէր իքի ինրամ, ինսան պաշը արսլան վիճուսը չօլ մէֆրէթ կիւնէշ իւհը Սփինֆս վէ Օսիրիս իւհընա թախսիս օլուն մուշ օլան Սփինֆս Մապիսի կէօրիւնիւր: Ու զագտա ճէնուպա տօղրու Ապուսի, Մաֆաւս վէ Տաշար ինրամը վէ չիմալ թարաֆտա Նիլ վասիսի պիլճիւմէ քէօյ վէ գասապալար, միւնպիթ թարալարը, պի հիսապ գանալարը վէ խուրմա աղաճլարը իլէ կէօզ էօնիւնէ պասթ օլունուր:

Հարամըն իչինէ կիրմէք փէք օլ գատար ճալիպ տէյիլ իսէ աէ, պիր քէրրէ կիրմէք վէ Բէոփսըն հաթտըղը հէրի կէօրմէք տէյեր: Գափու չիմալ թարաֆտան հէրտէն 15 մէթրօ գատար հօգարըտա պուլունուպ, անտէն պիր մէթրօ հիւքսէքլիյի վէ 1.30 մէթրօ էնի օլան պիր կէչիտէ կիրիլիւր: Գըլաղուզլար մալկիւ գիւռնհագարազ պու կէչիտի թէնվիր էթմէքտէ օլուրլար: Պու կէչիտ 260 41 պիր զալիյէ իլէ հօգուշ աշաղը 97.75 մէթրօ տէվամ էթտիք տէն սօնրա թահթ էլ արզ պիր օտայա հէթի չիր: Պու օտա հարամըն գաիտէսինտէն 30.78 մէթրօ աշաղըտա պուլունուպ, 14 մէթրօ թու լընտա, 8.23 մէթրօ էնինտէ վէ 3.48 մէթրօ իրթիֆարնտա տըր: Լաքին նասըլ իսէ զիյա լէթճիլէրին իգպալընտան չիմտի պու հօլ պիր հէրտէ գափանմը օլուպ, անճազ 19 մէթրօ տէվամ էտիլէպիլիւր վէ անտէն սօնրա հօլուն աղը 30 գատար պիր զալիլէ իլէ հօգարըյա չէվրիլիպ 38 մէթրօ տէվամ էտէր վէ օրատա Կալիի թապիր էտիլիպ 8.50 մէթրօ իրթիֆաը վէ 1.50 մէթրօ էնի օլան ախէր պիր կէչիտէ պիրլէչիպ աչնի ճիհէթէ տօղրու 47 միթրօ տա նա տէվամ էտէր: Կալիիլինիլ ալթ ուճունտա պուլունան ուֆուգի պիր հօլ զրալիւնըն մումհասընըն հըֆզ օլունտըղը օտայա կէթիւրիւր: Պու օտա 5.18 մէթրօ էնինտէ, 5.71 մէթրօ պօյունտա վէ 5.17 մէթրօ իրթիֆաընտա տըր: Կալիիլինիլ հօգարը ուճունտա իսէ Բէոփս փասիլահըն մումհասընըն հըֆզ օլունտըղը օտա պուլունուր: Պու օտա տախի 5.20 մէթրօ էնինտէ, 10.43 մէթրօ պօյունտա վէ 5.81 մէթրօ իրթիֆաընտա տըր: Անըն թա

պանը հարամըն թապանընտան 42.28 մէթրօ հիւքսէք օլուպ, օտանըն տիվարլարը 5.64 մէթրօ ուղունուղընտա կրանիթ թաշլարընտան հափըմըլ տըրլար վէ իչինտէ փասիլահըն իսմի Բուֆա (Բէոփս) տէյու հազըմըլ տըր: Պալատէ մէզքիւի կէչիտէր զայէթլէ սէրթ պիր թաշտան հափըմըլ օլուպ, օլ գատար փէրտահլանմըլ վէ ճիւլանմըլ տըրլար քի, օրատա զայմայարազ կէչմէք չօղ ինթի մամ իսթէր:

Խէֆրէն հարամընտա մումհա օտասը թամօ գաիտէտէ վէ Մէնիլէրէսինքինտէ իսէ սալթ հէր ալթընտա պուլունուպ, հարամ քէնտիսի քիսմիլէն տօլու տըր:

Հազըթ ի Նուհըն կիւնլէրինի անտըրան վէ հալա օն պիւնլէրճէ սէնէլէրէ մէյտան օդու յապիլէն պու առարը գատիմէյի սէյր էլյէմէք ֆիլվաղը մուճիպ ի իսթիղրապ վէ պաիս ի իֆիթիսար տըր:

ՀԱՃՐՆ ՄԷՔԹԷՊԼԻՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆՏԷ

ՀԱՅԻՐԳԱԹ Ը ՀԱՅԼ

ԱՐԱՄ Յ. ԹԷԼԼԱԼԵԱՆ, ԱՄԷՐԻԳԱ

Րահնիւնըն 18ինճի նօմէրօսընտա Հաճըն Ագատէմի մէքթէպի հէյէթի թարաֆընտան նէշը էտիլէն ըափօրթը օդուտոււմ: Անապ Հաճընը օլմատըղըմ էճլտէն մէսէլէտէ քիւլիլէն պիթարաֆըմ: Սէնէնին պիտայէթիւնտէ Սիրաքիւս չէհրինտէ Հաճընլըլարըն իքի թէճէմիւլիւնտէ հազըր պուլունուպ, խուստուս մէզքիւր մէճիլէրին քիսթիպի օլարազ պիւթիւն վաղըլարըն գայտը էլիմտէն կէչտիլինտէն, Հաճըն մէքթէպ մէսէլէսինտէն քիսմիլէն իսապէրտար օլտուղում հալտէ, մէզքիւր Մուրատ էֆ, Անտոնեանըն ըիփօրթընտա Ամէրիգատա թէմէքքիւն էտէն Հաճընլըլար հազըրնտա վէրտիյի մալիւմաթլարը մուվաֆըզը հագի գաթ պուլմատըմ:

Հաճընտաքի պիրատէրլէրին իլան էթտիքլէրի կիպի Ամէրիգատա պուլունան Հաճըն հէմէհրիլէրի մէքթէպ մէսէլէսինտէն տօլայը Հաճըն քիլիսասընտա օլտուղու կիպի իքի ֆըրզա տէյիլ տիրէր, պէնիմ կէօրաիլիւմէ կէօրէ անլէրին չօղու Սիրաքիւստէ քիւլատ էտիլէն մէճիստէն էվվէլ օլ վաղըատան սայքի պիսապէր իտիլէր: Մէճիս ի մէզքիւր իլք տէֆա Պատ. Ալպարեանըն խուստուսի տալէթ վէ զայրէթի իլէ թէշքիլ օլմուշ իսի: Պատ.

Ալպարեան հեմէհրիւքերին քէնտինին թէչէպ-
պիւս էյլէտիյի խաատիյէ մէքթէպի իչինէ տա-
իր պիր անլայըչա կէթիրմէք վէ պիրլիքտէ
մէսուլիյէթի տէրէօհտէ էտիպ պիր շիրքէթ
թէչքիլ էթմէք իսթէյօր խտի: Պէնիմ անլա-
տըզըմա կէօրէ մէճլիստէ հազըր պուլունան-
լարըն ճիւմլէսի մէրզումըն մագսէտինի թահ-
սին էտիպ գուտրէթլէրինէ կէօրէ եարտըմ է-
տէճէքլէր խտի, էյէր աթիտէքի խուսուսաթ
անլէրէ մանի օլմասա խտի:

Ա. Պատ. Ալպարեանըն Ամէրիգալը
միսիօնէրլէր իլէ ալագասը կէրէք մազի-
տէ կէրէք իսէ հալը հազըրտա կէր-
կիլի օլմուլ տըր, պուլու պիզգաթ քէն-
տիսի թաստըգ էյլէտի: Միսիօնէրլէրին քէն-
տինէ սողորու օլան ատաւլէթի թարսուս զօլէ-
ճինտէ իքէն պաչլամըլ օլուպ, անլէրտէն Ա-
տանա միսիօնէրլէրինէ վէ Ատանատաքլէր-
տէն տէ Հաճըն միսիօնէրլէրինէ պու պապտէ
թէչէսի իչլէթմիլ օլտուգլարընա տաիր ուզուն
նազլիյէթլէր էյլէտի: Մէմուրիյէթի անլէրտէն
թաստըգ օլունմատըգտան մատա Կիլիկիա իթ-
թիհատընտան տաիր փէսէնտ էտիլմէտիյի,
թիւրքիտան հէնուզ աւտէթ էթմիլ Մանուկ
էֆ. Ֆիլիպօսեան թարաֆընտան մէճլիսէ պէ-
յան էտիլտի: Միսիօնէրլէր վէ եէրլի վաիզլէր
հազգընտա իսթիմալ էթտիյի թապիր վէ լի-
սան հազըրունը մէյուս էտիպ, մէճլիսին քիւր-
րէի հաւասընը պիրտէն թէպտիլ էյլէտի:
Միւսթէմիուն՝ այնի թարլատա իչլէյէճէք օլան
Բապպըն իչճիլէրինին ալագասը պէօյլէ օլտուգ-
ճա պու իշտէն խալըլը սէմէրէլէր մէյտանա
կէլէմէլ էֆքիարընա զահիպ օլտուլար:

Բ. Մէրգումըն սուրէթի ինթիսապընը
մէճլիս սողորու կէօրմէտի: Հաճըն իտատիէ
մէքթէպի Ամէրիգան Պօրտ վասըթասըլլէ Հա-
ճըն վէ ճիվարընտա եաշայան կէնճլէրին թա-
լիմ ու թէրպիյէսի իչիւն թէչէսի օլունուպ
անլէրին ազչէ վէ էմէքլէրի իլէ տէվամ էթ-
մէքտէ խտիյի անլաշըլտը: Պիլիսասա անըն
իտարէսինտէ Միսիօնէրլէր, ախէր չէհրլէրտէ
պուլունան Ամէրիգա թէչէսիսաթլարընտա եէր-
լիլէրէ վէրտիքլէրինտէն զիյատէ Հաճընլըլարա
իսթիյալ վէրմիլ տիրլէր, զիրա անլէր ըէիս
հալինտէ սալթ պիր միսիօնէր թային էյլէմիլ
քէն, իսթիշարէ իչիւն մէքթէպ մէճլիսինէ ի-
լաւլէթէն քիլիսանըն սաիր մէճլիսլէրիտէ ի-
տարէյէ գարըլմաղա մէզուն պրազըլմըլ, վէ
իչլէ մէքքիւր իսթիյալաթ պու մէճլիսէ սու ի

իսթիմալ օլունմուլ կէօրիւնտիւ: Զիրա պիր
կիւն պու ազալար վէ Պատ. Ալպարեան պիր-
լիյէ կէլիպ մէքթէպի մէքքիւրին Միլընտան
թային օլունան ըէիսի Մր. Կարսնըրը կիզլիճէ
մէմուրիյէթիւնտէն ազլ էտիպ եէրինէ Պատ.
Ալպարեանը թային էտէրլէր: Միյանլէրինտէ
պիր մուգաւլէլէ իմղալայըպ միւսաիլէյի Ամէ-
րիգայա փարա թօփլամաղա կէօնտէրիլէր:
Ըէիս Մր. Կարսնըր իսէ վուգուը հալը իւլ
այ սօնրա անլար: Սիրաքիւս Հաճընլըլար մէճ-
լիտի՝ Պատ. Ալպարեանըն վէ Հաճըն մէճլիսլէ-
րինին պու մուամէլէսինի սողորու կէօրմէտի:
Ֆիլի հազիդէ պիր քիմսէ էմէք վէ ազչէ իլէ մէյ-
տանա կէթիրտիյի պաղ եա պաղչէսինի բու իր-
գասընը թահսիլ էթմէզտէն կիզլի պիր թէր-
թիպ իլէ էլինտէն ալանլարա փիւր զազապ
օլմա՞ղ մը: Զօղ տէֆա եէրլիլէրտէն չէքլա-
լար իչիտիլիր քի միսիօնէրլէր քէնտիլէրէ պու
ճինս թէչէսիսաթլարտա օլտուգլունտան զիյա-
տէ իսթիյալար վէրմէյօրլար: Փազաթ պու
ճինս մուամէլէլէրի կէօրտիլիմիւլտէ անլէրի
թազպիլ էտէպիլի՞րմիյիլ:

Գ. Պատ. Ալպարեանըն պու մէսլէքինին
նէթիճէսի քիլիսատա ուզուն վազթ տէվամ
էթմէտի ինթիմալ օլան նիֆագ ու չիգագ մէյ-
տանա կէթիրիր աիւշիւնկէսի իլէ մէճլիս քէն-
տինէ հէմէֆքեար օլամատը: Հաճըն քիլիսա-
սընը թա սողուչունտան պէրու հազընտան
պիլէն վէ արալարընտա էօմրիւնին էն դըյ-
մէթլի վազթընը վէրիպ իչլէյէն միւզթէտիր
պիր զաթըն պու մէճլիստէ պէյանընա կէօրէ,
Հաճըն քիլիսասը պիտայէթի թէչքիլինտէն չօղ
սէնէլէրէ գատար մուհապպէթ վէ իթթիֆագ
իլէ հաշամըլ վէ արալարընտա իչլէյէն միսիօ-
նէրլէր իլէ հիւսնի հալտէ պարընմըլ իքէն
չիմտի իսէ անըն մուգալիլինի կէօրմէք մու-
ճիպ ի թէչէսիլէ տիր:

Դ. Տէրէօհտէ էտիլէն մէսուլիյէթի՝ ճիւմլէմիլ
իչիւն հէմ ազըր վէ հէմ տէ ֆիզուլի պիր
եիւք կիպի թէլազգը էտիլտի: Վազաա Ամէ-
րիգան Պօրտ իսթէնիլէն սէրմայէյի վէրմէտի,
լաքին սէնէ պէ սէնէ խուսուսի թախսիւաթ
իլէ մէքթէպ կիւճլիւքսիդ գայըլըյօր խտի:
Կէնճ միսիօնէր Մր. Կարսնըր մուհապպէթ վէ
զայրէթ իլէ իչլէյօր խտի: Պատ. Ալպարեան
վազ էթմէք իչիւն Հաճընա կիթմիլ իքէն,
նիչիւն մէմուրիյէթինի թէրք իլէ միսիօնէր-
լէրին հուգուգունա միւտախլէլ վէ անլէրին
օմուգունտա օլան պիր եիւքիւ եէրլիլէրին իւ

զէրինէ գոյտուրաս, էյեր քէնտի խրտմէթ էթմէք արգուտնտա իտի իսէ միսիօնէրէրին իշինէ միւտախէլէ էթմէյերէք տահա միւնա- սիպ պիր իշէ պաշլամալթ իտի :

Ե : Զուհուրը փէք միւնթէմէլ ախէր վէ- խիմ վիյանլաթ իթթիֆազա մանի ուտու, պու մէսէլէ Միսիօնէրէր վէ Պօրտրն պազը ա- ղալարընը ու տէրէճէ կիւճէնտրմիշ իտի քի, Միշըն վէ Միսիօնէրէր վէ Հաճընըն «Համ» նամ գըզլար մէքթէպինին Հաճընտան Հալէպէ նազլինին գուզվէթլի թէվաթուրը՝ հէր քէնտի էնտիշէյէ գոյմուշ իտի, պէօյլէ պիր թէպտի- լաթ էլպէթ Հաճընա հէր ճիհէթլէ զարարը քիւլի ուտալ, անըն թէպլիէ 40 սէնէ էվլէլ- քի հալինէ կէրի կէօթիւրիւլէճէյի կէօզ էօնիւ- նէ կէլիյօր իտի : Այնի վազթտա Մր. կարտ- նըրըն հէրինէ ախէր պիր միսիօնէրին թային ուլունմայաճաղընը տա Պատ. Ալպարեան քէն- տիսի իսպար էյլէտի : Իշթէ պու սէպէպլէրէ իսթինատէն Ամէրիգատա պուլունան պիլճիւմէ Հաճընըլարա պիլվէքեալէ թէճէմիւլ էթմիշ ուլան պու մէճլիս՝ Պատ. Ալպարեան իսթինա ուլարազ Հաճընըն պէօյիւք պիր թէհլիքէ վէ զիյան էօնիւտէ տուրույօր իտիյինի տուրէթ ի գալիյէտէ հիս էյլէտի : Միս Բըրպըրըն վազ- թըյլէ Հաճընտան Գօնիայա վէ Գօնիատան Զինճիտէրէյէ կիթտիյինին սէպէպլինի պիլմէյիզ, լաքին մէրգուլմէնին իշի պու իլք իքի հէր- լէրտէ թազտիր ուլունմատըզը զանն ուլունույօր, վէ պու կիւն Զինճիտէրէ սէնէվի պիլնէրճէ լիւրալար ազընթընը կէօնէնիյօր : Պու քիւ- չիւք հատիսէտէն Հաճըն ֆէհմ էտէպիրի քի, միսիօնէրէրէ գարշը իշլէմէք վէ անլէրիթազ- տիր էթմէմէք իլէ հէրլիլէրին նէ գատար պէօ- յիւք ֆուրսաթ վէ պէրէքէթլէրտէն մահրում գալմալարը միւնթէմէլ տիր :

Իմտի պալատէ զիքը էյլէտիյիմ պէշ նօգ- թալար մէճլիսի, իշինտէն չըզմասը միւմքինսիզ պիր Լապիւրինթօտա տիւչիւրտիւ : Խալը միւ- ղաքէրէտէն սօնրա էն մագուլ չարէ հալինտէ Պատ. Ալպարեանա թէքլիֆօ ուլունտու քի եէ- տինտէ ուլան մուգալվէլէնամէյի մուվազգաթէն հէյէթին իշինտէ հէր քիմէ կնանըր իսէ օնըն հէտինէ թէսլիմ էյլէտին, վէ հէյէթ իսէ պիր դօմիթէ թային էտէրէք անըն վասըթասըյլէ Պօրտա կիտիպ պու վազիֆէյի կանի մէքթէպ- լէրին իտարէսինի կէրի ալմալարը իշին չա- լըշընլապ : Պատ. Ալպարեան պուլուն գաթիէն րէտա էթտի. պու մուամէլէսի իսէ քէնտի-

նին հէյէթին գարարընա իթթիպա էթմէյէ ուլան վատընա մուխալիֆօ ուլունուլունտան մէճ- լիս սէմէրէսիզ պիր հալտէ խիթամա կէլտի :

Տօսթումուզ Անտօնեան էֆէնտինին րա- փօրթընտա զիքը էթմիշ ուլունուլ կիպի, Ա- մէրիգատա պուլունուլ Հաճըն մէնֆաաթընա մուխալիֆօ իշլէյէն Հաճընըն տօսթլարա պիզ հալէն րասթ կէլմէմիշ իտիյիմիզի պէյանա մէճպուրըզ, պիւաքս մէսէրէթ իլէ պէյան էտէրիմ քի, Ամէրիգատա պուլունան Հաճըն- լըլար պիլ իթթիֆազ Տօգ. Ապտեան, Տօգ. Մանկըրեան, Կէրթմշեան, Սալըսեան, Ֆի- լիպօսեան վէ Սէքսէնեան կիպի մատտի վէ մանէվի միւգթէտիր էֆէնտիլէրի, Պատ. Տէ- վիրեան կիպի թէճրիպէքեար վէ վաթանըն խալը իշին նէֆսինքեար պիր գաթըն րիյա- սէթի թահթընտա պիր մէճլիս ինթիսապ էյ- լէտիլէր, վէ պու զաթլար իսէ էզճան ու տիլ զայրէթ էյլէյիպ վաթան վէ Հաճընըն մէնֆա- աթընա պէլի տուրմլար ալմազտա տըրլար :

ՄԱՐԱՇ Մ. Թ. ԳՐԶԼԱՐ ԳՕԼԵՃԻՆԻՆ

1912-1913 ՄԵՆԵՍԻ ՐԱՓՈՐԹՈՒ

Մէքթէպ 1912 Սեպ. 25տէ պաշլայըպ 1913 Յունիս 17տէ գափանմը տըր : Թալիպաթըն գօլէճ տալիւնսինտէ 71, իտատիտէ տէ 65 ճէ- ման առէտի 136 իտի : Պունլարտան մատա 16 իսլամ գըզլար տախի հալ ու քէյֆիյէթլէ- րինէ ույղուն պիր սուրէթտէ իուսուսի թէտրիս էտիլմիշէր : Թալիպաթըն առէտի կէչէն սէնէ- նինքինէ նիսպէթէն 18 ֆազլա իտի : Պունլար- տան 95ի Փրօթէսթան, 40ը Լուսաուրչական վէ պիրի իսլամ իտի : Լէյլի թալիպաթըն ա- տէտի 28 ուլուպ 11 ֆարզը մահալլէրտէն կէլ- միշէր իտի :

Մէքթէպ 4 Միսիօնէրէրէր վէ 7 հէրլի մուալլիմէլէր վէ պիր զիյարէթճի հէրլի մուալ- լիմ իլէ պէտ էյլէմիշ իքէն 1912 Հոկ. 1տէ մուգիգա մուալլիմէսի Միս Վէլիթընըն գօլէ- րատան վէֆաթ էթմէսի հէր քէսի ազիմ հիւզն իլէ տօլտուրմուշ վէ գօլէճ պէօյիւք պիր զա- յաթա օդրամը տըր : Միս Վէլիթըն 1901տէն պերու գօլէճտէ իշլէմէքտէ ուլուն վէ քէնտի- նին տինտար էօմրիւ, չէֆֆաֆ գալպի, փաք սիյրէթի վէ աճիպ զայրէթի սայէսինաէ քէն- տինի թանըմըշ ուլունարըն ճիւմլէսի թարա- ֆընտան սէվիլմիշ իտի, անըն իշինի իլէրի կէօթիւրմէք իշին պու սէնէ թաթիլ էթմէքտէ

օլան Օր. Եւնիկէ Թէրզիեանն ֆէտաքեարըզը հարտըմա եէթիշմիշ տիր, պունտան մատա Միսիս Կուստէլին մուսվէնէթի ինթիյաճը գափաթմըշ տըր:

Եէրլի մուսլիմէլէր միյանէսինտէ պու սէնէ իքի իշճիլէրին պուլունմասը տախի իշէ պիր գաթ տահա բէվնադ վէրմիշլէր տիր, պունարտան պիրի Օր. Արաքսիա ճէպէճեան տըր քի, անասը Այնթապլը օլուպ պիր միւտտէթ ինկիլթէրրատա թէտէրրիւս էթտիքտէն սօնրա պուրայա ալտէթ վէ իշի տէրէօհտէ էթմիշ, տիկէրի Օր. Ճօզէֆին Կաճարիան օլուպ իսթանպուլտաքի Ամէրիգան գըզլար գօլէճինին մէզունէսի տիր, անասը Մարաշլը տըր:

Պու սէնէ թալիպաթտան 132, 84 Օսմ. լիր. մէքթէպիյէ, 159.79 թաամիյէ վէ 81.50 մուզիգա տաիրէսի իչիւն, ճէման 374.15 լիր. ալընմըշ: Լէյլի թալիպաթտան 18ի թէքմիլ մէսարիֆլէրինի էտտէմիշլէր: 10 տանէսի 38¹/₂ լիր. իանէ գապուլ էթմիշլէր: Միւսթաճ օլան նիհարի թալիպաթա տախի իշ թարիպիյէ հարտըմար էտիլմիշ տիր:

Գօլէճտէ Կ. Խ. Շիրքէթի զայրէթլէ իշէմէքտէ օլմուշ տըր, պաղէն միսիօնէրիք իշլէրինէ ախո խուսուսի թէճէմմիւլէր ագտը, նութգլար վէ թէլիֆլէր թագտիմի նէթիճէ սի վէ ազալար հէտիյէլէրի օլարադ մագսէտլէրինէ 10 լիրա գատար պիր մէպլադ գամմ էթմէյէ մուվաֆֆադ օլմուշլար տըր:

42 ազալարտան իպարէթ պուլունան տախիլի թէպիլի պէշարէթ չիրքէթի տախի չէհրին էթրաֆ գարիյէլէրինտէ պէշարէթ իշինի իլէրի սիւրմէյէ ճէհա էթմիշլէր:

Պու սէնէ 29սճը միւնթէհիյէ սընթֆընը կէօրմէք մէսուտիյէթինէ նաիլ օլուպ, հազըր 11 մէզունիլէրին ատէտի տէ իլալէ էտիլտիյի հալտէ 29 սընթֆլարտա 196 մէզունէլէրիմիգ օլմուշ օլույօր: Սէվինէճէք պիր խուսուս տըր քի պու սէնէքի միւնթէհիյէլէրտէն 2սի գօլէճին թուուշլարը տըրլար, վալիտէլէրի գօլէճին գատիմ մէզունէլէրի պուլունաուզլարը հալտէ վէ հազըր միւնթէհիյէլէրին իքիսի Մարաշլը վէ պիրի Այնթապլը օլուպու հալտէ 3 տանէսի մուզիգա տաիրէսինտէ տախի իթմամը միւտտէթ էթմիշ օլարադ չէհատէթնամէլէրինի ալտըլար, 10 գըզլար տախի սօֆօմօր սընթֆընը պիթիլմիշ օլմագլէ մուսլիմէլիք չէհատէթնամէլէրինի ախիլ էլլէտիլէր:

1913 Յունիս 15 Կիրակիտէ պէօյիւք պիր իզտիհամ հուզուրընտա միւնթէհիլէրէ մախսուս օլան սէնէվի վազ «Քրիստոս Հիքմէթ Ուլլահ» մատտէսի հագգընտա էքիպուլուգ չօպանը վիր. Յովհաննէս Էսքիճեան թարաֆընտան իրաս էտիլտի: Յունիս 16տա մուզիգա տախիլտէ իթմամը միւտտէթ էտէն օրիորդարըն թէտարիք էթտիքլէրի կիւզէլ մագամլարը տիւրէմէք ճէմիյէթի ազտ էտիլտի: 17տէ գօլէճին պէօյիւք վէ կիւզէլ սալօնու չէհրին մէմուրիյն վէ միւթէհալիզանը էֆ. վէ խանըմարը իլէ տօլու իքէն, թէվլիի տիֆլօմա բէսմի իճրա էտիլտի: Պու խըտմէթտէ, խըտմէթին ճանը՝ Թարսուս գօլէճի փրօֆէսօրլարընտան փրօֆ. Արամ էֆ. Պըզտիկեանն «Պու ախարըն պէլլի ինթիյաճը գուվվէթլի գըլաղուզլար» տըր մատտէսի հագգընտա գրասիթ էթտիյի փէք էմէքլի պիր նութգ իտի: Պէօյիւք մէմուլիմիգ օ տըր քի իշ պու մէզունէ հանըմար տիյարըն ախի ինթիյաճընը տօլաուրանլարտան օլաճագլար տըր, ֆագաթ օ չարթ իլէ քի պին նէֆա վաթանլարընտա գալըպ իշլէլէլէր: Պու կիւն մէզունէլէրիմիգին 3իւնիւն ինկիլթէրրատա վէ 26սընըն Ամէրիգատա օլմալարը պու նօգթա ի նազարտան վաթանըմըգ իչիւն պիր զայաթ տըր:

Միւթէվէֆֆա Միս վէլիֆթըն խուսուսի պիր մուսիգա պինասը ինչա էթտիլմէք թէչէպպիւսիւնտէ պուլունմուշ վէ պու պապտէ Ամէրիգատաքի տօսթլարընտան վէ գօլէճին մէզունլարընտան խուսուսի մուսվէնէթլէրինի էլտէ էթմիշ տիր: Շէօյլէքի քէրէսթէ վէ սաիրէճէ տէ չօք թէտարիքնաթ կէօրիւմիւշ օլմաղլէ հագըն միւսթագպէլտէ օլ մագսէս ֆիլլէ չըգաճագ տըր:

Միս. վէլիֆթընըն եէրինի թուլմագ իւզրէ պիր միսիօնէրին թայինինէ չալըլըլօր:

Կէչէն սէնէ սապըգ մուսլիմէլէրտէն մատա իքի եէնի մուսլիմէլէր տահա իսթիստամ էտիլէճէլէր: Ջիյարէթճի մուսլիմ (պիր իմ ի իլահի թալէպէսի) եինէ տէվամ էտիպ Օսմանլըճա տաիրէսինի թէտրիս էտէճէք:

Օր. Արաքսիա ճէպէճեանն Խրիսթիյան սիյրէթի վէ ազլի իզթիտարը գանաաթպախի օլմաղլէ 5 սէնէ իչիւն տախի իշլէմէյէ տալէթ էտիլմիշ տիր:

Պու սէնէնին միւնթէհիյէլէրինտէն Օր. Սանդուխտ «Ուսուլը թալիմ» մէշգի իչիւն իրսալ էտիլէճէք վէ ալտէթինտէ գօլէճտէ իշլէյէճէք:

328 լիրա պիւտճէ թատիկ իլէ Ամէրիգա-
տաքի գատընլար պօրտոնտան թալէպ էտի-
լէճէք տիր :

Գօլէճտէն հարաւմ ալմազ իսթէյէն գըզ-
լարըն հէր սէնէ Յունիս 15տէն էվլէլ րէիսէյէ
միւրաճաաթ էթմէլէրի լազըմ տըր :

Հաճըն «Հօմ» մէքթէպի մաէթթէնսիւֆ
գափանաճաղընտան , օլ մէքթէպէ տիտ պազը
գըզլար միւսաիտ շարթլար իլէ գօլէճէ ալընա-
ճազլար :

Մ. Թ. Գ. Գօլէճի իսառէ մէնլիսի
թարաճընսան
Մարտոս Ա. Ե. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ

ԿԵՕՔՏԷ ՍԷՎԿԻԻԼԻԻԼԻՐԻՄԻՁԻ

ԹԱՆԸՅԱՃԱԳՄԸՅԸԶ (*)

ՏԻԳՐԱՆ Յ. ՏԻԼԿԵՐԵԱՆ, ԿԸԱՍԿՕ

«Ատէմ վէֆաթ էթտիքսէն սօնրա հաշա-
յաճա՞ց մը :» Հայաթ պէշլի իլէ մէզար արա-
սընտա չէօլէ էնտազ օլուպ տէրհալ նապէտիտ
օլան պիր զէրրէ ի ղիյա՞ մը տըր :

Ինսան սէվկիլիւլէրինտէն պիրի իչիւն հէ-
նուզ գաղըմըլ օլան գապըրն հանը պաղընտա
գալպի հիւզն վէ կէօղլէրի հաշ իլէ մէմու օ-
լարազ սուրուպ սէյր էտէր իքէն , թօփրազ
վէ թաշլարըն աճէլէ աճէլէ սէվկիլիւլիւսի իւ-
զէրինէ տէօքիւլաիւլիւսի կէօրտիւլիւստէ ,
քէնտի քէնտինէ «խայր , հայաթըն նիհայէթի
պու օլամազ , չու սէվկիլիւլիւս տիւսիզ պիր
հայվան կիպի էպէտէն մահվ օլմազ իւզըրէ
չուգուրա աթըլմայօր :» տէյու ֆէրհատ էտի-
յօր վէ թապիի գանըլ հա իման միւմիւսիւ
աթիտէքի սիւալա սէվզ էտիյօր : «Աճէպա
պէնտէն մուֆարազաթ էտէն չու սէվկիլիւլիւս
թէքրար գափուչաճա՞գմըյըմ , անը թէքրար
սէվէճէ՞քմիյիմ :» Պու սիւալա գաթի պիր ճէ-
վապ վէրէպիլմէք իչիւն թարիիս ի ագվամա ,
իլմի բուհա վէ քէլամ ուլլահա միւրաճաաթ
էտէլիւմ :

1. Հէր սար , միլլէթ վէ գապիլէյէ տիտ
մուհարրիւր վէ նաթըզլար քէնտի չիր վէ նէսը-
լէրինտէ , նագլիյէթ վէ նաղմլէրինտէ ախ-
րէթտէ հէքտիկէրի թանըմազըր գապընտա
ղայէթ խօշ վէ ալա տուլղուլար պէյան ու
թէպըր էթմիշ տիրլէր : Հօմէր «Թէէսիւրաթ ը
ճիսմանիյէտէն ազատ օլմուշ բուհլարըն տի-

(*) Պեսոս Սէմէրհետըն վէճաթը սէնէ ի՞նչ
իլիսի միւնասիպէրիյէ հազըմըք օր :

յարընտա» վալիսէսինէ թէսաաիւֆ էտէն Օ-
տիսէսին պինիհայէ մէսէրրէթինի , Վիրգիլ իսէ
Անգիսէսին , օղու էնիտըն ճէննէթէ կէլտիյի-
նի կէօրաիւլիւստէ , կէօզ հաշլարը իլէ անը
իսթիգալէ չըգաղընը , աիլրուպա էլֆազ իլէ
նագշ էթմէքսէ տիրլէր : Սոգրաա , «Պաշգա
պիր տիւնհատա Օրֆէօս , Հէսիօտ վէ Հօմէր
իլէ խօշ միւրաղաթտա պուլունմազ իչիւն քի՞մ
չու էօմրիւն պիր չօզ շէյլէրինտէն վազ կէլմէք
իսթէմէլ» տէյու հազտը : Չին հէյքէլլէրինտէն
պիրինին րէսիմի տիւլարը իւզէրինտէ Լօ ֆու-
հըն քէնտի վալիտէսի օլան Եինթէյի ճէհէննէմ
նարընտա աղապ չէքմէքսէ պուլուպ , պիլզաթ
քէնտի սատազաթ վէ ֆաղիլէթլէրի իլէ մէր-
գումէնին հիւրրիյէթինի էլաէ էթմէսինտէն
պահիս պիր նագլիյէթ վար տըր : Հինտիս-
թանըն փութիւրէսթ գապիլէլէրի արասընտա
գատընլար գաթլը նէֆա էտիյօրլար քի «մէ-
սուտիյէթ տիյարընա» կիթմէք իւզրէ հէնուզ
վէֆաթ էթմիշ օլան զէվճիլինէ րէֆազաթ
էտէպիլսինլէր :

Պէօլլէճէ կէօրիւյօրըլ քի սայքի հէր միլ-
լէթ վէ զալմա այիտ օլան էհալի արասընտա ,
հաթթա փութիւրէսթլէրտէ պիլէ բուհլարըն
լայէմութլուզու վէ «ճէննէթ» թէսիյէ օլու-
նան պիր մահալտա բուհլարըն հէքտիկէրինի
թանըմասը հագընտա ումումի պիր զիւիւմ
վէ արզու վար տըր : Գալպ ը ինսանիտէ պէօյ-
լէ ումումի վէ էսատի պիր արզու իալզ էտէն
ձէնապ ը Ալլահ պու արզուլը իգնա էթմէյէ
միւզթէտիր օլամա՞ց մը :

2. Ազլ ը ինսանի ախրէթտէ հէքտիկէրի
թանըմազըլ մէսէլէսինի թէֆթիշ էթտիյինտէ ,
անը մաղուլ վէ մուվաֆըզ պուլույօր : Իլմ ի
բուհլ ը ինսանինին իտտիաընա կէօրէ գուվլէ ի
հաֆըզէ զէվալ գապուլ էթմէզ պիր խասիյէթ
ի բուհլիյէ տիր : Սէմալաթա կիթտիյիմիզտէ
գուվլէ ի զիհիյէմիզ իճրա ի ամէլտէն տուր
օլմայաճազ տըր : Իսգօչիանըն մէչուր վաիզ-
լէրինտէն Բրիսմըն էվընս զէվճէսինին «Սէ-
մատա հէքտիկէրիմիզի թանըյաճա՞գմըյըլ»
սիւալընա ճէվապէն , «թապիի զանն էտէ՞րմի-
սին քի սէմատա չիմաիքլինտէն ղիյատէ ահմազ-
լար օլաճաղըլ» տէտի : Էվլէթ գուվլէ ի հա-
ֆըզէմիզ ախրէթտէ տէվամ վէ թէրազըլ է-
տէճէք , ղիրա անըն գալլ օլմասը իլէ չախսի-
յէթիմիզ տէ մահվ օլուր : Մէսէլա , չու սա-
նիյէյէ գատար կէլմիշ էօմրիւլիւն ճիւմլէ վա-
ղըլարընը ֆիքրինտէն քէնամիլէն մահվ էյլէ ,

վէ իշխէ քիմ վէ նէ՝ իտիյին հազդընտա հիւ մալիւմի վէրէմէզ պիր հալ քէսպ էտէրմին։ Էյէր չախոյէթ պաղի գալաճազ իսէ գուզվէ ի հաֆըզէ տախի պագի գալմալը։

Պու տիւնուտա եէքտիկէրիմիզի պազէն պախի ալամէթ վէ ֆիզիքի չէքլէր վասը- թասըլլէ թանըրը։ Լաքին իթիհատ իլէ իշ- թիրաքը հիսսին բուհտա հասըլ էթտիյի թէէ- սիր վասըթասըլլէ տահա էյի թանըրը։ Զա- հիրի վէ ֆիզիքի չէքլէր թէպտիլ ոլտա տա, տախիլի վէ բուհի թէէսիր էպէտէն տէվամ էտէպիլիր։ Ալթը սէնէ դատար տիյարը դուր- պէթտէ դալտըդուտա սոնրա վալիտէմի գի- յարէթէ կիթտիյիմտէ, վալիտէմ իլք պազըլտա պէնի թանըլամատը զիրա էչքիալը զահիրէմ թէպտիլ ոլմուշ իսի։ Փագնթ սէսիմի վէ սէոյ- լէյիշիմին թարգընը իշիտիր իշիթմէզ, «Աման օղլում» տէյէրէք պոյնուտա սարըլտը։ Կէօ- րիւյօրը քի գուզվէ ի հաֆըզէ պագի գալտըզ- ճա ինսան հէմ քէնտիսին հէմ տէ աշի թարգ- տա տիկէրլէրինի ալէստէվամ թանըլապիլէճէք տիր։

3. Շու թէսէլլիպախչ հազիդաթը իսպաթ էտէն էն ալա էսաս պիզզաթ Գէլամ Ուլլահ տըր։ Միւշքիլ մէսէլլէրիմիզի հալ ու իսպաթ էթմէք իշին իլմ ու ֆէլսէֆէյէ միւրաճաթ էթմէք էյի տիր, ֆագաթ, պիզ միւմինլէր ի- չին, քէմալը հիլմիյէթ իլէ Ալահըմըզըն քէ- լամընա հազլաչըպ Անըն պիզէ ոլան ճէլիլ վատարընը սաֆի իման իլէ գապուլ էթմէք տահա ալա վէ տահա տէրին պիր մէսէրրէթ հասըլ էտէր։

Ահա ը Աթիգաէ չօզ տէֆա թէսատիւֆ էթտիյիմիզ «Ֆիլան քիմսէ վէֆաթ էտիպ գալմընա միւնդամ ոլտու» իպարէսի խօշ վէ թէսէլլիպախչ պիր թապիր տիր։ Քէզա Ալլահ Մովսէսէ սէոյլէտիյի «վէֆաթ էտիպ գալմընա միւնդամ ոլտսըն» սէօզիլ իլէ «էճտատըն իլէ տէֆն ոլունաճագսըն» տէմէք իսթէմէյօր, գի- րա Թէսնիյէ 34. 6 տա օղուտուզուտուզա նազարէն Մովսէս այգըրը վէ նամալիւմ պիր եէրտէ տէֆն օլունսու։ Յակոբ օլլունուն վէ- ֆաթը հազգընտա իշիթտիքտէ, պիր կիւն օղ- լունա գալուչմազ իմիտի իլէ «գապրա օղ- լումըն եանընա մաթէմլէ էնէճէյիմ» տէտի։ Խասթա չօճուղու վէֆաթ էթտիյինաէ Դաւիթ մաթէմաէն ֆէրաղաթ էտիպ «Պէն անա կիտէ- ճէյիմ, ամմա օ պանա ալտէթ էթմէզ» տէտի։ Էյէր Դաւիթ ախրէթտէ չօճուղունու թանըլա-

յաճազ իսէ «Պէն անա կիտէճէյիմ» սէօզիլ քիւլլիւշէն մանասըզ գալմը։

Ահա ը Ճէտիտէ կէլլինտիքաէ Պէթանիա- տաքի մաթէմաէտէ հէմիլիլէլէրի թէսէլլի էտէթ իքէն, Բապլըմըզ Յիսուս «Պիրատէրին զըյամ էտէճէք» տէյօր։ Ախէր լուզէթլէթ իլէ «Աղլա- մալըն, պիրատէրինիզի թէքրար կէօթէճէքսի- նիզ» տէմէք իսթէյօր։ Էյէր Մարթա պիրա- տէրինի թանըմալաճազ իսէ, անըն զըյամ էթ- մէսի մէրգումէյէ մուճիպ ի թէսէլլի օլապի- լիօ մի։

Թէպտիլ ի զըյաֆէթ տաղընտաքի թէճէմ- միւտէ նէ քիտիլ վէ էսասի պիր թանըլը զահիր օլմագտա տըր։ Եէքտիկէրինտէն 600 սէնէ դատար ուզագ զէմանլարտա հաչայան Մովսէս վէ Եզիա եէքտիկէրինի թանըլօրար։ Հազգընտա փէյլամպէրլիք էթտիքլէրի Խէլաս- քիարը տա թանըլըպ անըն իլէ միւքիտէմէտէ պուլունույօրար։ Հաթթա իւշ չախիրտէր տէ պու սէմալի զիյարէթիլլէրին Մովսէս վէ Ե- զիա օլտուզլարընը ֆէհմ էտէպիլիյօրար։ Սէմա նասըլ պիր ֆամիլիա տախիտի օլմուշ օլմալը, էյէր անըն ազալարը եէքտիկէրինի թանըմաղար իսէ։

1 Սէլ. 4. 13 տէ Պօղոս րէսուլ մուֆարա- գաթ էթմիլ մուդատտէսլէր հազգընտա միւ- միլիլէրին մէյուս վէ իմիտսիզ օլմամալարընը էմր էտիյօր։ Այնի մէքթուպըն 1. 19տա րէ- սուլ Քրիստոսա գըլաղուզլատըզը քիմսէլլէրի Բապլըն իքինճի զուհուրունտա թէքրար կէօ- րէճէյինէ գալիէն իմիտ էտիյօր։ Բապլըմըզ Յիսուսուն իքինճի զուհուրունտա «Հէր կէօզ վէ անը տէլէնլէր տախի անը կէօրէճէք տիր» վահ. 1. 7, «Էյ սէվկիլիւլէր, չիմտի Ալլահն էվլատըլը, վէ նէ օլաճաղըմըզ տահա իզհար օլունմատը իսէ տէ, օ իզհար օլունտուղունտա անա պէնդէր օլաճաղըմըզ պիլիլիլը, զիրա անը հեհան օլսուղու կիպի կօրհնէյիզ» 18ովհ. 3. 2, էյէր Յիսուսը կէօրիւպ թանըլապիլէ- ճէք իսէք Յիսուստա ուլույան սէվկիլիւլէրի- միզի տէ կէօրիւպ թանըլապիլիլիլը, զիրա «Յիսուստա ուլույանլարը տախի Ալլահ անըն իլէ պէրապէր կէթիլլէճէք տիր» 1 Սէլ. 4. 14։

Իմտի, էյ սօղուզ, գալիմ, չէֆգաթ պիլմէզ էօլիւմ։ Զուլմուլուն էն աճը զէհիրինի գալպ- լէրէ տէօք։ Կէօրիւմէզ փարմաղլարըն իլէ ճանլարըն հայաթընը գաթ էյլէ։ Մէզպահընը խանէլլէրիմիզին պաշ քէօշէսինէ իգամէ էյլէ։ Լաքին պիլ քի չօլ սարարմը սիմանըն հիւ

պիր նօսթաւորն թաղերի վէ դալիմ փէնէլէ-
րիյին ալթընտա եղիմէքտէ օլան շօլ միւսկա-
րէք պաշըն հիւ պիր Գըլընը թէպտիլ էտէմէզ-
տին: Սէնին մուղլիմ տէրէնտէն կէշէր իքէն
իմանըմըզ սարսըլմայաճագ վէ ճէսարէ-
թիմիզ դաիլ օլմայաճագ, զիրա պիզի սէվիզ
պիզիմ իշիւն քէնտիսինի թէպլիմ էսէն Րան-
պըմըզըն պիզէ վէրտիյի գուզվէթ իլէ, էյ սօն
տիւլէմէն սանա տաիի զալիպ կէլէճէյիզ:
1. Կորնթ. 15. 54—57:

ՏԻՆԻ

ՏԵՍԱՐԸՄԸՉ ՓՐԹԹԵՍԹԱՆ ՔԻԼԻՍԷԼԷԹԻ ԻԶԻԿՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԻՐ ՄԷՍԷԼԷ

ՏՅՐ. Ս. Խ. ԺԱՄԿՈՅԵԱՆ, ԳՕՆԻԱ

Պիր ղէմանտան պէրու «Րահնիւմա»նն
սահիֆէլէրին իշղալ էլլէյէն մէսալ միյանն-
տա վաիզ վէ ֆիլիսէ մէսէլէլէրի էհէմ պիր
մէվզի թութույօր: Շու գատարընը գապուլ
էթմէլլիզ քի կէշիլ 10-15 սէնէ զարֆընտա
Փրօթէսթան քիլիսէլէրինն ահվալը ըուհիյէ-
սինտէ կէօրիւլէն հալ, էկէր թէտէննի տէյլ
իսէ, թէրագգը հիւ տէյիլ տիր: Վէ պիր չօզ-
լարըն ֆիքրինտէ շու սիւալլար պէլի հէր
թութմուշ տըր: Փրօթէսթանըզըն էրմէնի
միլլէթինն ախազ, սիյրէթ վէ թալիմ իւ-
զէրինէնէ՝ թէսիթի օլմուշ տըր: Պու թէսիթ
թէրֆի էտէն նէվտէն օլմուշ մը տըր: Պու թէսիթ-
սիր հալա պագի օլուպ տէվամէթմէքտէմիւտիր:
Պու սուալլարըն իւք իքիսինէ, հէր ազլը սէ-
լիմ սահիպի վէ պիթարաֆ տիւլիւնէն ֆէրտ
սուպութի ճէվապ վէրմէմէք էտէմէզ: Վազաա
Փրօթէսթանըզ ֆարզը թարզ վէ ուսուլլար-
տա էրմէնի միլլէթինն պունտան տահա ֆաի-
տէլի օլապիլի իտիյի իստիա էտիլէպիլիւր,
լաքին պու պիր պահսը ախէր տիր: Սուալըն
իւլիւնճի գըսմընա կէլինտիքտէ կիւնէշ կիպի
աչըզ պիր հագիգաթ տըր քի Փրօթէսթանըզ
էրմէնի միլլէթի արասընտա քէնտի մէվզիինի
թէշիլքէյէ տիւլիւմիւլ տիր: Քիլիսէլէրիմիզ-
տէ կէօրիւլէն աթալէթ, իթթիֆաղսըզըզ,
վաիզըն վէ քիլիսէլէրին ալազասը, թէասուլպ
վէ ճէհալէթ արթըզ պիզտէ անա քիլիսէմիզի
քրիթիզա էտէճէք հիւզ պրագմամըշ տըր:
Վաիզ վէ չօպանլարըմըզըն պաղըլարընտա կէօ-
րիւլէն նապէճա ահվալ, պիզէ չօլ էսքի, թա-
լիմիզ, լաքին սաֆտէրուն քահանալարը ա-

րասըլօր: Պիր սէօզ իլէ քիլիսէլէրիմիզին հիսս
էտիլիւր պիր սիւրէթտէ թէտէննի էթմէքտէ
օլտըղընա շիւպէն գալմամըշ տըր: Պէլքի պա-
ղըլար շու թարզը իֆատէմիզի լուզումունտան
սէրթ պուլաճագլար իսէ տէ: հագիգաթ նէ
գաիսիւր սէրթ վէ անը օլտա էինէ հագիգաթ
օլմագտան չըգամազ:

Իշղու թէտէննի իշիւն իրաէ էտիլէն սէ-
պէպլէր շուշար տըր: Կէնճէլէրիմիզ ըուհանի
խըզմէթլէրէ էվլէլէքի գատար մէյլ էթմէյօր-
լար, քիլիսալարըմըզ ֆագիլլէյիւ տիրլէր,
Միսիօնէրլէր էվլէլէքի կիպի մուալլէնէթ էթ-
մէյօրլար: . . . Պիզէ պունլարըն իշինտէ էհէմ-
միյէթլիսի պիրինճիսի օլուպ, պու հալա իսէ,
կէնճէլէրին էօնիւնէ տահա փարլազ վէ քսարը
իշլէրին աչըլմաղը, քիլիսէլէրին գատարնաշի-
նասըզը, իշին մէսուլլիյէթ վէ միւլքիլաթը
կիպի պիր թագրմ սէպէպլէր կէթիթիլմէքտէ,
վէ պունլարըն ճիւլէսինտէ տէ աղ չօզ հագի-
գաթ պուլունմագտա իսէ տէ, պիրազ միւնսի-
ֆանէ տիւլիւնիւր իսէք, կէնճէլէրիմիզի նէ
զանն օլունտըզը գատար գօրգագ նէ տէ թա-
մաքսար վէ շէրէֆիլէրէսթ կէօրիւլըզ: Կէնճ-
լէրիմիզ վաիզ օլմագ իսթէմէյօրլար, պու սահիհ
տիր: Լաքին պունուն սէպէպի նէ՞ վէ քիմ-
լէ՞ր տիր: Վաիզլէրիմիզ պու մէսէլէ աչըլտը-
ղընտա էքսէրիյա կէնճէլէրիմիզի թայիպ էթմէք
մէյլինտէ տիրլէր, վէ պազը ճիւլէթլէրտէն տէ
սահիհ օլապիլիլլէր: Լաքին զանն էտէրիզ քի
պաղը ճիւլէթլէրտէն տէ փէք տէ տօղրու տիւ-
լիւնմէյօրլար: Վաիզլէրիմիզ էքսէրիյա քիլիսա
տէրուննտէքի միւլքիլաթ իշիւն շու հա պու
ֆէրտի, ֆիլան ազալը հա ֆիլան սահիպի
նուֆուզ էֆ.յի կէօթէրմէք իսթլէրլէր վէ
պաղէն տէ պու հագիգաթ տըր: Լաքին
տիւլիւնէլիմ քի մէսէլէտէ իքի թարաֆ վար
տըր, պիր թարաֆտա պիր գաշ եիւզ նուֆուզ-
տան իպարէթ վաիզլէր կիրունը, տիլէր թա-
րաֆտան 40-50 պինի միւթէճալըզ պիր ճէ-
մասթ, վէ թալիմ տէրէճէլէրինէ կէլինտիքտէ
տէյէպիլիլլիմ քի շու գալապալըզ տէրուննտէ
ալի տէրէճէտէն միւթէալլէմ ֆէրտլէրին սա-
լըսը վաիզլէրին ճէման ատէտինտէն փէք չօզ
օլտըզը կիպի, վաիզլէրին էֆէյիլլէր տէ վա-
սաթ տէրէճէտէն թայիմ կէօրմիւլ քիմսէլէր
տիրլէր: Շու հալտէ վաիզլէրին ճէմասթըն ճէ-
հալէթ հա մէքթէպսիլլիյինտէն պահս էթմէ-
լէրի տէ փէք տէ էէրինտէ տէյիլ տիր: Էվ-
լէթ մաէթթէսսիլլիյինտէն քի վաիզլիք

մէսէքի արամբզտա թէտէննի էթմիշ տիր վէ իշթէ օլ սէպէպտէն կէնճէրիմիզ վաիզլիքտէն գալընըօրլար :

Ճէմաաթ վէ քիլիտէլէրիմիզ տիւշմիւշ վէ հալա թէտէննի էթմէքտէ տիրլէր : վէ ասըլ սէպէպ տէ վաիզլէրիմիզ տիրլէր : Անլէրտէն աղլարը լազըմ կէլէն թալիմ վէ գապիլիյէթ-լէրէ մալիք օլուպ պէլքի պազըլարընըն հիւան ի նիյէթլէրինէ տէ արթըզ շիւպնէ էթմէլիյիզ : Մէմուլ էտէրիմ չու հազտըզլարըմըզ իսպաթ իշիւն միսալլար կէթիւրմէքլիյէ պիզի քիմնէ մէճպուր էթմէք իսթէմէյէճէք տիր : Պէլքի չունու օգուլան պիր չօգ վաիզ տօսթլարըմըզ պիզէ փիւր զազապ օլարագ քէնտիլէրէ հա-գարէթ էտիյօր իտիյիմիզ միւլահապաընա զա-հիպ օլաճապլար : Իսթիսնալարա րիայէթ է-տէրիզ, լաքին արթըզ սիւքիւթ էթմէքտէ իս-թէմէլիզ, զիրա պէօյիւք պիր ճէմաաթըն հազ-զընըն թէփէլէնտիյիսի կէօրմէք պիզիմ իշիւն չօգ աճըլը սըր :

Իստիալարըմըզ պիրազ տահա իզահ էտէ-լիմ : Վաիզլէրիմիզին պիր զըսմը թալիմճէ նօգսան սըրլար տէյօրըզ : Անլէրտէն պազըլա-րը վաիզ օլմագ իշիւն պիր թազըմ խուսուսի հազըրըզլար կէօրմիւշլէր վէ հաթթա պա-զըլարը պիր իլմ ի իլահի մէտրէսէսինտէ տէ պիր գալ սէնէ պուլունմըշլար իսէ տէ, էսասի թալիմլէրինտէ պէօյիւք նօգսանիյէթ կէօրիւ-լիւյօր : Չօղլար պիր նիզամի գօլէճ թալիմլինի պիլէ պիհազըն կէօրմէմիշլէր, էփէյիլէրի քէն-տիլէրին հէր կիւնքի իսթիմալ էթտիքլէրի լի-սանա էյի սահիպ տէյիլ տիրլէր, չօղլարը տօ-լապլարընտա օլան պիր գալ միսիօնէր քիւ-թիւպիանէլէրինտէն աթըլմա քիւնէլէշմիշ վազ մէճմուլարը վէ թէֆսիւր քիթապլարըն-տան պաշգա պիր չէյ օգուլմամըշլար վէ պա-զըլար էլլէրինէ կէշսէ տէ օգուլմազըզա հա-վէսլէրի հօզ տըր : Եազընտա վերապատուելի-նին պիրիսի : «Պէն իքի սէնէտէն պէրրու Քի-թապը Մուգաստտէստէն մասա քիթապ օգու-լմամըզմ» տէտիյինի իշիթտիմ :

Ճիտալիյէթ մէսէլէսինէ կէլինտիքտէ, պու-ճիհէթտէ հիւքմ էթմէք իսթէմէմ. գալպլէրի պիլէն Ալլահ տըր : Լաքին ճէմաաթընըն էք-սէրիսինին նախօշնիտիսինի մուճիպ օլմուշ ի-քէն հալա քիլիսէյի թէրք էթմէյէն, քիլիսէ տէրուլինտէ պիզըլաթ քէնտի սէպէպիւնտէն պէօյիւք Փըրգալար վէ արպէտէլէր չըգմըշ իքէն իշլէրինէ տէվսամ էտէն, վէ պուլնա տա

սեպար սիւսիւ վէրէն վաիզ վէ չօպանլարըմըզ կէօրտիւլիւմիւզտէ ճիտտէն մէյուս օլմամագ էտէմէյօրըզ : Վեր. Պիւլպիւլիսան հազընտա պիր տէֆա քիլիսաաընտան անճագ պիր գալ քիմնէ քէնտիսինի իսթէմէտիյի իշիւն օլ քիլի-սայը թէրք էթմիշ իտիյինի իշիթմիշ իտիք : Պիզ էն ուֆագ սէպէպլէր իշիւն քիլիսէյի պը-րագմայը թալմիյէ էտէնլէրտէն տէյիլիզ, լա-քին ինանըրըզ քի խալիս պիր վաիզ, ճիտտէն իթթիֆագսըզըզըն էօնիւնիւ ալամատըզը կիպի հէր կէօնէ ֆէտաքհարըզը տա կէօղլիւնէ / ա-լըր : Պազըլար պու տաիլէլէրտէ օլ գատար քէսպ ի իսթիսաա էթմիշլէր քի խարիճտէն քէնտիլէրէ էտիլէն պազը իմաաթ վէ նասիհա-թա չէշմ ի հագարէթ իլէ պազըպ, Քրիստոս ի-շիւն հէր կէօնէ թէատտի կէօրմէյէ րազի ի-տիքլէրինտէն պահա էտիյօրլար : Կէլ տէ սէն պու փիլիմնի թէմիլլէ :

Տիլէր պիր չօպանա քէնտի չախսի էֆ-քիարը թամմ էօյլէ օլմատըզը հալտէ նիշիւն ֆիլան սէօղլէրի մինպէրտէն իսթիմալ էթտի-յինի սուալ էթտիյիմիզտէ ճէմաաթտան խու-սուսի պիր զըսմընըն պու նէվ էֆքհարտան իօշլանտըզլարը իշիւն արատա պիր օնլարըն տա սագալընըն ալթընտան կէշմէք լազըմ կէ-լիյօր իտիյինի սէօյլէտի : Շու նէվ վէ պուլն-տան տահա ֆէնա միսալլարըմըզըն ատէտի-նի մէճպուր օլմատըզմա արթըրմագ իսթէմէ-յիզ :

Էվվէթ, գապուլ էտէրիզ քի քիլիսէլէրի-միզ պէօյիւք իսլահաթա միւհթաճ տըրլար, լաքին պու իսլահաթ էվվէլա վաիզլէրտէն պաշլամատըզմա ճէմիլէթ արատընտա մուվաֆ-ֆագիյէթ մէմուլ էտիլմէմէլի տիր : Իլմ ի ի-լահի մէտրէսէլէրիմիզէ գօլէճլէրտէն էն վար-լազ, էն զէքի, իշլէրինտէ մուվաֆֆագ վէ հաթթա մալիյէսի եէրինտէ կէնճլէր տալէթ վէ թէշվիզ էտիլմէլի տիր : Լաքին պուլնտան էվվէլ վաիզլիք քէնտի իւզէրինտէն չու լէ-քէյի թէմիլլէմէլի, անլէր սէշիլմէլի տիրլէր : Նալաջըզլար տըշարը չըգմայը, անտէն սօնրա պազընըզ, իլմ ի իլահի մէքթէպլէրինտէ նէ պէօյիւք ֆարգ կէօրիւլէճէք տիր :

Տիլէր էհեմ խուսուլարտան պիրիսի տէ իլմ ի իլահի մէքթէպլէրի մէսէլէսի տիր : Ա-ճէպա մէմիէքթիմիզտէ պուլունան չու մէտ-րէսէլէրիմիզ պու մուգաստէս սիլքէ տուլսու-լընը արգու էթտիյիմիզ զէքի վէ փարլազ կէնճլէրիմիզին հազիդաթա աճըզմըզ զիհիլէ-

բինի իգնա էտեճէք պիր թալիմ վերեճէք սե-
վիյէ՞տէ մի տիրէր, և ոգսա պիրէր վախի
ֆապրիզալարը հէյէթինի՞ մի ալմըշար: Իլմին
տիրէր տաիրէլէրինտէ երւքսէք թալիմ ալ-
մագլըղա սուզան կէնճլէրինիզ, հէր կէճնէ
միւշքիլաթա բաղմէն Ամէրիգա վէ էվրօփայա
գօյմագտա իքէն, մէմլէքէթիմիգտէքի իլմ ի
իրահի մէքթէպլէրինիզ անլէրի նէ՞ տէրեճէ
իգնա էթմէյէ չալըջօրլար: Պու մէսէլէյի տէ
միւթէխասիպլէրինէ թէրք էտէրիմ:

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ

ՏԵՕՐԹ ԵԱՓՐԱՊԼԵ ԵՕՆՃԱ

ԷՕՍԷՐԻՆ ՍԱՍՏԷՐԻ

20

Էօմէր ձիտտէտէքի խանէսինէ ալտէթ է-
տինճէ տար աղաճընտան գուրթուլմուշ ատէմ
կիպի հիսս էյլէտի: Օտաաքնա կիրիպ օրատա
ուզուն պիր նէֆէս ալտը: Թէքրար սէրվէթի-
նի կէօզտէն կէչիրտի, ալթունլարը փէնչէլէ-
տի, հայաթը վէ գոււվէթի անլէրտէ իտի:

Երնէ տէ Իպն ի Մանսուր էսքի սաատէթինի
պուլամատը. էօնիւնտէ պէօյիւք թէնլիքէլէր
հիսս էտիյօր իտի: Էյէր Ապտուլլահ գուր-
թուլտու իսէ՞... Էկէր Շէրիֆ սուլյար իսէ՞...
Էյէր փաշա անլար իսէ՞... Է՛հ: պէօյիւք թէն-
լիքէ կէչմիշ օլարազ, օնլարըն տա եօլու պու-
լունուր: Փարա նէլէ՛ր եափամազ... տիւշիւն-
տիւ Էօմէր:

Երնէ տէ օ մէսուտ տէյիլ իտի:

Մուսինն Հաֆըզ, կիւզէլ Լէյլա խայալը
էօնիւնէ կէլտիքճէ, Ապտուլլահն կէօլտէ սա-
մուտան էօյմիւշ օլմասը ինթիմալընը տէր-
խաթր էթտիքճէ պիր գօրգու հիսսի քէնտինի
իհաթա էտիյօր իտի: Բուհը չալպանան տէրնա
կիպի բահաթսըզ իտի:

Իրանը ճարիյէլէրտէն պիրինի չաղըրուպ,

«Շօլ տօլապտան պանա պիր ազ չիրազ
չուրուպը կէթիր: Վէ պանա պիր գատէն տօլ-
տուր իչէյիմ, սէն տէ պանա պիր շարգի չա-
ղըր» տէյիլ էմը էյլէտի: Գըզ էօյլէ կափտը:

«Պու կիւն բահաթըմ եօգ սըր, թամպուրը
տա չալ, պիր գատէն տահա վէր,» տէտի Էօ-
մէր:

Երնէ ֆիքրի բահաթ օլմասը:

Պիր տէ գարչսընա Գաֆուր տիքիլտի:

«Նէրտէն կէլտին, պինթի իպլիս, էվիմտէ
նէ՞ կէվլօրսըն,»

«Սէնին ատէմլէրին պէնի պուրա կէթիր-
ալիւր» ճէվապ վէրտի Գաֆուր:

«Տէֆ օլ շուրտան,»

«Կիրթմէմ: Պէն Լէյլանըն իմ. օնտան այ-
րըլմամ:»

«Լէյլանըն սանա արթըզ ինթիյաճը եօգ
սըր:»

«Նէ՞րէտէ տիր իսաթունըմ:»

«Չէօլտէ, հայտի՛ սէն տէ օրայա տէֆ օլ:»

«Էօյլէ իսէ Ապտուլլահա պէքլէրիմ:»

«Ապտուլլահ պուրտա տէյիլ:»

«Խայր, միւմքին տէյիլ, գըսրաղը պուրտա
սըր:»

«Ալթընը պէնիմ ատէմլէրիմ կէթիրմիշ:»

«Օլմամազ, սէնին ատէմլէրին պէնի թութ-
տուղոչնտա պէն Համամայը սալը վէրմիշ ի-
տիմ:»

«Երգը կիրթ, տիվանէ գըզ, չիմտի սէնի
տէ աղանըն եանընա եօլլարըմ:»

Գաֆուրըն աղը պաշընա կէլտի վէ սէսի
թէպտիլ էտիպ, «Էֆէնտի, սէն պէօյիւք պիր
քէտէր իչինտէսին տէյու կէօրիւնիւյօր: Անը
տէֆ էթմէնին եօլունու էյի պիլիւրիմ, էմը
էտէրսէն անըն պէնտէ փանգէհրի վար սըր:»
տէտի:

«Հայտի պինթ ի չէյթան, էլինտէն կէլէն
պիր չէյ վար իսէ կափ,» տէյու ճէվապ վէրտի
Էօմէր:

Գաֆուր կիրտիպ պիր մըգտար հաշիշ կէ-
թիրտի: Իւշ տէֆա անը երգայըպ ալուճլարը
արասընտա օղալատը: Հալմանա գօյուպ տէօյ-
տիւ վէ պաղը էսրարէնկիզ սէօզլէր սէօյլէյէ-
րէք սիւթ վէ պահարաթ իլէ գարըշտըրտը:
Վէ Էօմէրէ վէրիպ, «Գօրգմա ալ իշ, պու ա-
տէմէ ունուլթմագլըզ վէրիր,» տէտի:

Էօմէր հաշիշ սուլունը իչինճէ կէօզլէրի պէօ-
յիւտիւ, զինի աչըլըր կիպի օլտու, վէ աճա-
յիպի չու քի, Գաֆուրըն իրատէթինէ էսիր օլ-
տու: Գաֆուր իրլար, Էօմէր տէ իրլար իտի,
օ կիւլէր՝ քէնտի տէ կիւլէր իտի, օ տարըլըր
քէնտի տիթրէր իտի:

Գաֆուր՝ Էօմէրի թահթ ը թէէսիրինէ ալմըշ
օլտուղունը կէօրիւնճէ, անտէն սըրըրընը ալ-
մաղա պաշլատը: Էօմէր քէնտինին սիւալլա-
լարընա ճէվապէն, Լէյլանըն էօլտիւյիւնիւ,
Ապտուլլահն չէօլտէ սամուտա պրագըպ ա-
թընա պինէրէք կէլտիլինի հէփ նապ էյլէտի:
Վէ «Միւնէճճիմ» էն սաաթը տօսթում պէնիմ
էն պէօյիւք տիւշմէնիմ օլաճաղընը սէօյլէմիշ:

իտի: Պօչ սէօզ: Անլէր հէփ էօլտիւլէր, էօլլիւլէր ատէմէ զիյան վէրէմէզլէր,» տէտի:

«Տուր տիվանէ հէրիֆ վէ սանա սէնին էն սըզը տօսթուն օլան տիւլմէնին կէօսթէրէյիւլ» տէտի: Վէ պիր ալինէ ալըպ օնուն կէօզլէրի էօնինէ թութարազ անա տէտի, «Պազ, իշթէ Հաֆըզըն գաթիլի, իշթէ Լէյլանըն գաթիլի, իշթէ գարտաշ գաթիլի, իշթէ մէլուն: Էյ չափ-զըն քէնտի նէֆսինտէն մատա հիչ քիմէյի սէվմէտին վէ իշթէ խօտիքէսթիլիյին սէնին էօլլիւլին օլաճազ տըր:»

Էօմէր՝ Գաֆուրն տէհէթլի սիմասընտան գօրգուպ քէնտի քէնտինէ կէլտի: Գաֆուրա պազըպ անըն քէնտի էսրարընը անլամըշ օլ-տուղընը սէզինճէ, զազապ իլէ անա տօղրու հիւճիւմ էյլէտի: Լաքին չըրաղտան էթէյի թութուշտը վէ էլպիսէսի եանմաղա պաշլատը: Հաշիյին թէհսիրինտէն պիթապ հալտա, ալէվ-լէր իշինտէ ֆէրեատ էթմէյէ պաշլատը:

«Ալլան ատիլ տիր, Ապտուլլահըն ինթիգամը ալընտը,» տէտի Գաֆուր վէ հարէմտէն գա-րըլար իմատաա եթիլիքէն օ գափուտան տըշարը ֆըրլատը:

ՏՕՄԹԻՒՍԲ

Օ արատա Գաֆուր տէրհալ աշաղը էնիպ Համամայա էյեր վուրտու, պիր թուլում սու վէ պիր ազ եէյէճէք ալըպ կէճէնին ալթընաա ձիտտէ սօգազլարընտան տիշարը չըգտը:

Աթըն պօյնունու օղշայարազ: «Ճիլէրիմ Համամա, կէօրէյիմ սէնի, պէնի Ապտուլլահա կէօթիւր, միւմքին իսէ օնու գուրթարըպ ա-նասընա կէօթիւրէլիմ, գուզում Համամա սէ-վէրիմ սէնի,» տէտի:

Սանըրսըն Համամա պու սէօզլէրի անլատը: Գաֆուր անըն պօյնունա սարըլըպ տիզկինի պրազընճտ գուշ կիպի ուշարազ հիսսի թա-պիի իլէ Ապտուլլահըն պուլունտուղու եէրէ գօշտու, պիւթին կէճէ գօշտու: Էօյլէնէ տօղ-րու Գաֆուր ուզազտան Ապտուլլահը կէօրտիւ, նամազ գըլտր կիպի տուրույօրտու:

«Էֆէնտիմ, էֆէնտիմ, կէլտիք,» տէյու նիտա էթտի Գաֆուր:

Ապտուլլահ նէ Գաֆուրն սէսաւընը, նէ Համամանըն ալազ սէսինի իշիթմէտի, աթ տուրտու, Գաֆուր էնիպ, եանընա գօշտու: Ուշույօր կիպի կէօրինտիւ, սիմասընտա սէ-մալի զիյա փարլայօր իտի, տուտաղլարընտա թէպէսսիւմ վար իտի:

«Էֆէնտիմ, պանա պազ,» ֆէրեատ էթտի Գաֆուր, լաքին հիչ պիր ճէվապ եօզ իտի:

Սատըզ Գաֆուր քէտէր իլէ պիր ֆէրեատ գօփարտը վէ անըն ալաղը տիպինէ տիւլիւպ թէսլիմի բուհ էյլէտի:

Համամա ուզուն վազթ պու իքի ճէսէտ իւզէրինէ պազըպ տուրտու, արա սըրա եանան պուրնու իլէ աղասընը գօզլատը: Նիհայէթ օ տախի եէրէ սէրիւտի վէ կէօզլէրինի անլէրին իւզէրինէ տիքմիշ օլարազ անլէրին ուշանմա-սընա պէքլէտի:

Սէնէլէրճէ միւտտէթ. Խօլճուլար չէօլտէ «Պէրէքէթ գույուսու», եանընտան կէչէրքէն, օ կիւզէլ գույունուն սույունտան քէնտիլէր իշիպ, տէվէլէրինի տէ սուվարտըզտան սօնրա օ գույու եանընտաքի մէզարա տէճիւպ օ գու-յույու գազմըշ օլան վէ հազիպաթէն Ալլահըն գուլու օլան Ապտուլլահ իշին պիր Խշփաթինս օգուրլար իտի:

ՍՕՆ

Նիի ԵՕՐԳՏԱ ՊԷՕՑԻԻՓ ՊԻՐ ԻՆՃՈՒ ՍՐԳԱԹՐ

Ախրէն Նիւ Եօրքտա վազը օլան պէօյիւք պիր ինճու սըրգաթը Ամէրիգատա Էֆքեարը ու-մումիյէյի էփէյի թահրիք էթմիշ տիր: Սըր-գաթտան մաղտուր օլան՝ չըմէնտըֆէր գրալը Մր. Հարրիմանըն քէրիմէսի Միսիս Բըմզի օ-լուպ, 15,000 Ինկ. լիրասը գըյմէթինտէ օլան պու ինճուլար վալիտէսի Միսիս Հարրիման թարաֆընտան հէտիյէ էալիմիշ իտի: Ինճու-լար, Յուլիս 27 Շաբաթ ազալմը սաաթ 8 իլէ կիրակի ազալմընըն սաաթ 8ի արասընտա Միս Բըմզինին էսվապ մառասընտան սըրգաթ օլունմուշ տըր: Խըզմէթճի վէ միտաֆիրլէրտէն գէրրէ գատար չիւպհէ էտիլմէյօր. գափու, փէնճէրէ վէ սալրէնին ալըլըպ տէլինտիյին վէ եա գըրըլտըղընա տաիր հիչ պիր իմարէ եօզ տըր, չէօյլէ քի փօլիսլէրին էլինտէ հիչ պիր իփ ուճու եա իմարէ եօզ տըր: Ինճուլար 130 ատէտ օլուպ էն պէօյիւլիւ 21 պուզտայ սըզլէթինտէ իտի: Միսիս Բըմզի Ամէրիգանըն էն պէլլի լէյտիլէրինտէն օլուպ ախիրէն Պը-րուքլին գօմիթէսինէ վէրէմիշ չօճուզլար իշին միւթէհարրիք պիր խասթախանէ հէտիյէ էթ-միշ տիր: Կէրէք հիւքիւմէթ վէ կէրէք խու-սուսի խաֆի փօլիս ամէնթալարը պու սըր-գաթթ մէյսանա չըգարմայա չալըլըյօրլարսա-տա, պիր նէթիճէ էլտէ էտէմէմիշ տիրլէր: Անճապ չու գանաթա կէլմիշէր քի Ամէրի-

գատա՝ ղէնկին ֆամիլեալարտան միւսձէվհէրաթ սըրգաթը իչին խոսուուի պիր գումփանիա թէչէքքիւլ էթմիշ օլուպ ղէնկին ֆամիլեալարա խըզմէթճիլիք վաղիֆէսիլէ սիվիշէն ատէմլէրի վար տըր: Սըրգաթլարըն փրօկըամը գումփանիա թարաֆընտան չըզըլըր վէ մոնթաղաձէր ֆիլէ չըզարըլըր իմիշ: Սըրգաթ օլունան մալլար գումփանիայա թէվտի օլունուր: Սօն պէշ սէնէ զարֆընտա Սմէրիզանըն եալընըզ չարգի վիլայէթլէրինտէ ղէնկին ֆամիլեալարտան 500,000 ինկ. լիրալըգ միւսձէվհէրաթ չալընըպ անճադ իքի իւշ սըրատա խըրսըզ թուրքուլուպ մալ ալընապիլմիշ: Սմէրիզանըն ըէսմի վէ խոսուուի սըրգաթ փօլիսլէրի տէյօրլար քի, պունտա ինկիլիզ խըզմէթճիլէրին փէք պէօյլէք հիսսէսի վար տըր:

ՊԻՐ ՃԵՎԱՊ

Բիւզանդիոն ըն 5113 ինճիւ նուսիէսինտէ թունդ Բողոքսիսն սէրլէվհալը պէնտի օգուտուգ: Պաշտան պաշա եալան վէ հէզէյան իլէ տօլու շու մէզալէնին սահիպինին նէ պօյտան պիր քիմսէ օլտուղունու անլամագ կիւճ տէյիլ տիր: Սէօյլէտիլի մէսլէ հազգընտա ճահիլ օլմասը հէր պիր իպարէսինտէ միւսթէպան օլտուղու չէօյլէ տուրսուն, Լուս. Բողոքալան թիւրք վէ էճնէպի պինլէրճէ քիմսէլէրին հիւրմէթինէ մազհար օլմուշ պիր զաթըն մէզարը իւզէրինտէ տուրուպ հազարէթ էթմէսի Լն աւտի թէրպիլէ ի ինսանիլէտէն մահրում պիր մախուլ օլտուղունու իսպաթ էտէն պիր քէյֆիլէթ տիր: Քէնտի իմզաքընը գօյաճադ գատար ախլադի ճէսարէթտէն արի, «Փրօֆ. Պէզճևան պիր թէք լուղէթ էրմէնիճէ պիլմէզ իտի» «Այնթապ Բողոքալանլարը միլլէթ վէ վաթան իչին պիր մէթալիք վէրմէզ» «Այնթապ գօլէճի պիր իշ կէօրմէտի» տէյէճէք գատար ճահիլ: վէ էն ատի գահվէտանլէրտէ գուլլանմաղա պիլէ հէր հանկը պիր ատի թէրպիլէ կէօրմիւշ քիմսէնին իճթինապ էտէճէյի լուղէթլէր իսթիմալ էտէճէք գատար պայաղը, պիր քիմսէյէ ճէվապ վէրմէք իչին քէնշ տիմիզի էնտիմէզ իտիք: Ֆազաթ պէօյլէ պիր թահրիրաթըն Բիւզանդիոն սահիֆէլէրին մուրտար էյլէմէսինտէ տաիր թէնսսիլֆիւմիւղի պէյան էթմէմէք էտէմէյիլ:

Բիւզանդիոն վէ անըն միւսլէլիֆի հազգընտա թասապվուրուուզըն նէ իտիլինի, Քէչ-

եան էֆէնտի պաշալարտան սօրմաղա հաճէթ կէօղմէզ. ամմա պունու օգուտուգճա կէօյլէրիմիզէ ինանամայօրըզ վէ մութլաղա պուպիլմ պիլտիլիմիզ Բիւզանդիոն տէյիլ տէյու չիւպիէ էտիյօրըզ: Այնթապլը Բողոքալանըն թիւրքէն սէօյլէտիլի պէօյլէ մուճիպ ի հազարէթ պիր գապահաթ իսէ, Այնթապլը Լուս. տախի թըքախօս տըր: Պիւթիւն Կիլիկիա, Ատանա, Թարսուս, Մարաշ, Գօնեա, Պրուսա, էնզարէ, Գասթէմունի վիլայէթլէրին քեաֆէ ի էրմէնիլէրի այնի հազարէթ ալթընտա սըրլար: Հիշ տէյիլ Գայսեդիլի տիւչիւնմէլի իտի: Ֆազաթ պու այնի հազարէթի պիր ազ էվվէլ Նիւ Հէյվըն մուխապիլի տախի եաղմըզ վէ Բիւզանդիոն սահիֆէլէրի տէրճ էթմիշ իտի: Այնթապլըլարըն միլլէթ իչին նէ վէրտիքլէրի հիսապընը ալմաղտան էվվէլա շու իքի մուխապիլին՝ քէնտիլէրի գաշ մէթալիք վէրտիլինի անլամագ իսթէր իտիք. իսմ ճիհէթինտէ, Լոքֆիլէրի Եաղուպլարը զիքը էտէրէք, կէօյա Այնթապ Փրօթէսթանլարընա հազարէթ էթմէք իսթէյէն շու իքի Փրօքսքան, մուխապիլլէր, տաղապուզուզ էթտիքլէրի Լուս. պիրատէրլէրէ հազարէթ էթտիքլէրին Բիւզանդիոն պիլմէլի իտի: Զիրա օլ իսմլէր Այնթապ վէ Կիլիկիա Փրօթէսթանլարընտան զիյատէ Լուս. պիրատէրլէր արասընտա ճարի տիր, վէ իսթանպօլտա ազյամա գատար կէօրտիլիւմիւղ Մաթիլտէր, էօթէնիլէր, Պահրիլէր Ֆիքրիլէրտէն Ֆարզլը պիր չէյ տէյիլ տիրլէր:

Էկէր Բողոքալան օլմագ վէ թունդ Բողոքալան օլմագ գապահաթ իսէ, միլլէթի պունտան զիյատէ մուճիպ ի ար վէ հիճապ օլան հալլէր վար իտի, լաքին պիլզէ ինանըլմագ օլան ճիհէթ՝ միլլէթին շու ղէմանընտա, իթթիֆագ վէ մուհապպէթին էն էլզէմ օլտուղու շու ստաթլարտա, պէօյլէ մէզհէպի պիրուտէթ վէ նիֆագ ույանսըրաճադ պիր թահրիրաթը Բիւզանդիոնըն եաղմասը տըր: Ուայր, Քէչևան Էֆ., միլլէթին պաշա տէրտի վար, միլլէթին իւզէրինտէ պաշա չօգ հիճապ էտէճէք չէյլէր վար: Բիւզանդիոն տահա ալի, տահա մուգատէս պիր մաղսէտէ խըզմէթ էյլէր վէ օրատա տուրմալը տըր: Սիզ բազի օլմազսընըզ քի ախլըլէրին թունդ Լուսաուրչալան օլտուղլարը իչին ղազէթանըղտա պէօյլէ հազարէթ օլունսուն, մէզհէպի իթիգատ իչին պիր պիրիմիզի գօվալայաճադ ղէ-

մանտամբըրդ: փրօֆ. Պէգճեան էրմէնիճէ պիլմէզ իմիշ, պուհու Այնթապ Բողոքական-լարընա հագարէթ էթմէք տէրաի իլէ տօլու օլան ճանիլ վէ զարաղքեար պիր քիմսէ հազ-սա պիլէ Բիզանդիոն տահա էյի պիլմէլի իսի, պու հալանը նա՞սըլ տէրճ էյլէսի: Թահրի-րաթըն սօն գըսմընը կէօղիւմիւզ կէօրիւ-յօր ամմա ինանմայօրըզ: Պիզ Այնթապլըրդ պէօյլէ պիր վապաա օրտա օլմամըլ տըր հագի-գաթէն պէօյլէ պիր շադա հիքեայէ օլունուր, վէ միսիօնէրին պիրի ըչըզ լուղէթինի էչէք թէլէֆֆիւզ էթմիշ տէնիլի: Հէր նէ տէ օլտա պու չիֆահի սէօյլէնէպիլէճէք պիր շադատան իպարէթ տիր, ֆաղաթ հշէֆիկնիւֆ լուղէթինի Բիզանդիոնըն իլք սահիֆէսինտէ կէօրմէլիլի պէքլէմէզ իսիք: Սախթէ Պիզատոսըն Այն-թապլըյա հագարէթ էթմէյէ պիր սէպէպի օ-լապիլի: Լաքին ումում միլլէթ իլէ պէրապէր տէրա չէքմիշ վէ չէքմէքսէ, այլար, սէնէ-լէր իլէ մահպէս քէօլէլէրինտէ պէքլէմիշ, պիհիսապ շէհիտէր վէրմիշ վէ էլիէվմ քէ-մալը մուհապպէթ վէ նէզաքէթ իլէ միլ-լէթտաշլարը իլէ պէրապէր չալըյմազտա օլան պիր ճէմաթա պիլա սէպէպ վէ պիլա սալ պէօյլէ իւսթիւ աչըզ պիր հագարէթ էթմէք, Բիզանդիոն սահիֆէլէրինէ նիճէ սիվիշմիշ տիր: Այնթապ Բողոքականը, ֆաթրիզլէրին իս-մինի պիլմէզ իմիշ: Շու զէմանլարտա ֆաթ-րիզլէր սօգաղլարտա սիւրիւտիւլիւզ էլիզիւնէ թիւքիւրիւլիւր իքէն, ախէրի «Մայասըլ» սը-ֆէթլէրիլէ զաղէթա սահիֆէլէրինտէ թալթիֆ օլունուր իքէն, Եպիսկոպոսլար, Վարդապետ-լէր, Երիսպոսանլար վէ միլլէթին հէր պիր էիւզէ կէլիւր էֆրատը՝ կէօնա կէօն րէզալէթ-լէր իլէ իթհամ օլունուզ՝ միլլի մէճլիսիմիզ թէաթրօ սահնէլէրինտէ հիճվ օլունուր իքէն ֆաթրիզլէրին տէյիլ, քիսֆիթէսինին իսմինի Սիանիա Եհուտիլլէրի պիլէ էզպէր էթմիշ տիր: Այնթապ փրօթ. լարընըն թիւրքճէ սէօյլէմէսի պիր պէտպախթլըզ օլա պիլիւր, վէ պուհու հէր քէս իլէ պէրապէր թամիր էթմէյէ չալըյօր: Սըզըր փրօթ. օլտուղու պաղըլարընճա հանլըլ իթիզատ օլա պիլիւր, լաքին հէր քէս քէնտիւն-ճէ հանլըլ տէյու զանն էթալիլի պիր իթիզա-տա հագարէթ էթմէք ճաիզ օլմասը տիւսթու-րընը Բիզանդիոն դապուլ էտէր մի: Այնթապ Գօլէճի նէ իշ կէօրտիւլիւնիւ վէ փրօֆէսօրլա-րըն նիճէ օրիւթպէյէ նաիլ օլտուղլարընը իլան էթմէք նիյէթինտէ տէյիլիւ: Վարսըն սախթէ

Պիզատոսլար օլ պապտէ քէօր օլտուղլար. հիշ քիմսէ տէյիլ իսէ, Մայր Եկեղեցիտէ մու-հիմմ մէվզիլէր իշղալ էսէն րուհանի մէմուր-լար սէօյլէսին: Շուհու պիլիւրիզ քի Այնթապ Գօլէճի վէ փրօֆէսօրլարը թէրպիյէ վէ մէպ-տէլէրինի ունութմազլար վէ էրմէնիճէ սէօյլէ-յիպ տէ պաչգա հէր շէյի հափմագլըղը միլ-լիքիկիւրիլի ատտ էթմէզլէր:

ՀԱՓԹԱԸ ԽԱՊԵՐԼԷՐԻ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Պուքրէշտէքի սուլհ մուրախասլարը Բու-մանիա Գրալընըն սայֆիյէ սէրայընա ազիմէթ էթմիշլէր տիր: Խարիճտէն օլարագ Տէյիլ Թե-լիքաֆ մուխպիրի Տը. Տիւրն տախի պէրապէր պուլունմըլ տըր: Միւմաիլէյհ պու սէրայը էվրօֆա սէրայլարը իշինտէ էն մէշհուրը հա-լինտէ թարիֆ էտիյօր: Մաճարիսթան հուտու-սընա հազըն էիւքսէք պիր թէվիտէ չամ օր-մանլարը արասընտա 107 օտայը չամիլ պու սէրայտա սէնայի ի նէֆիսէյէ ախա փէք չօգ էսէրլէր պուլունմագտա իմիշ: Սաաթ 4¹/₂ տա մուրախասլար հէման հազընտա պուլունան Բումանիա պաշ վէքիլի սայֆիյէսինէ կէլմիշ-լէր վէ Մատամ Մայէրօսքու չայ զիյաֆէթինէ րիյասէթ էյլէմիշ տիր: Մուրախասլար թէք-լիֆ էյլէմիշլէր քի պէօյլէ սուլհ մէճլիսլէրին-տէ ատէթ օլտուղու կիպի թարաֆէյն հիւ-թիւմէթլէր՝ հէքտիկէրինտէն մուրախասլա-րընա նշանլար վէրսինլէր: Պուլղար մուրախ-ասլարը իմթինա էյլէմիշլէր: Պատէհու ու-մում Պալզան հիւքիւմէթլէրի արասընտա պիր փօսթա իթթիհատը թէքլիֆ օլունմուշ շէօյլէ-քի մէքթուպլար 20 շէր փարայա թէաթի օ-լունսուն, պու թէքլիֆ հիւսն ի գապուլ պուլ-մուշ տըր: Պուքրէշտէ ազտ օլունան սուլհ մուհանէտէսինին շէրաիթինէ տաիր Պուլղարիս-թանտա մէյտանա կէլէն գանաաթսըզլըզ տէ-վամ էթմէքտէ տիր: Պուլղարլար Մաքէտօնի-անըն մուխթարիյէթինի թալէպ էթմէք իւզլէ լքլօֆայա պիր հէյէթ ի մախսուսէ հօլլամըլ-լար տըր: Տիւլլէլ ի մուազղամա Պուքրէշ միւ-սալահանամէսինին հէնիտէն թէտգիզինէ տա-իր հալա պիր իթթիֆագա կէլմէմիշլէր տիր: Գալալանըն Եունանիսթանա թէրք օլունմա-սընտ տաիր Բուսիա իլէ Ֆրանսա արասըն-տա իթիլաֆ հասըլ օլունւ տըր:

Ինկիլթերրա. — Հինտիսթան Միւսլիման-
լարը արասընտա Ինկիլթերրա ալէյնիտէ մէյ-
տանա կէլէն սողուզուզ կիւն պէ կիւն արթ-
մագտա տըր: Շիմտիյէ դատար Միւսլիմանլար
իլէ Հինտուլէր արասընտա մէվճուտ ոլան ին-
թիլաֆ պէր թարաֆ էտիլմիշ վէ հաթթա ան-
լէր արասընտա Հինտիսթանտա Ինկիլթերրա
հաքէմիյէթի իչիւն պէոյիւք պիր թէնլիքէ
թէյթիլ էտէպիլէճէք պիր իթիլաֆ մէյտանա
կէլմիշ տիր, օ դատար քի Ինկիլիդ հիւքիւ-
մէթի Հինտիսթան նազըրը Մըր: Մօնթէկիւ-
նին Հինտիսթան իտարէսի իչիւն թէրթիպ էյ-
լէտիլի եէնի փրօղրամը դապուլա մէճպուր օլ-
մուշ տըր: Պու փրօղրամա կէօրէ ումուրը
իտարէտէ ետրիլէրտէն տահա չօգ մէմուր իս-
թիլտամ օլունաճագ տըր: Հինտիսթան ճէ-
միյէթի Իսլամիյէսի ըէիս ի սանիսի Մր. Լա-
թիֆ թարաֆընտան Հինտիսթան ումուրը նա-
զըրընա իթա էտիլէն պիր մուլթիլէտէ, Պալ-
զան մուհարէպէսի հազըրնտա պազը մէթա-
լիպաթ տէրմէյան էտիլմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէ-
թին պու մէսէլէյէ տաիր ճէմիյէթի Իսլամիյէ
իլէ միւզաքէրաթտա պուլունամայաճաղը, լա-
քին Միւսլիմանլարըն հիսսիյաթը տինիյէլէ-
լէրինին ֆիզուլի թէճալուզաթա գարչը մու-
հաֆաղա օլունաճաղը պէյան օլունմուշ տըր:
Եագընտա Հինտիսթանտա Ինկիլիդ հիւքիւմէ-
թինէ գարչը պիր իսեան մէյտանա կէթիլմէք
իւզրէ թէյէքթիւլ էթմիշ օլան պիր ճէմիյէթ
քէյֆ օլունմուշ վէ տէրտէսթ օլունան քիմսէ-
լէրտէն պիրիսի թարաֆընտան դալէմէ ալըն-
մըշ օլան պիր մէքթուպ տախի էլէ կէչիլիլմիշ
տիր: Մէգթիւր մէքթուպտա մուվաֆֆադիյէ-
թին նէ ևօլտա էլտէ էտիլէպիլէճէյի պահս վէ
իզան էտիլմիշ տիր: Աֆրիգանըն շարգընտա
Սօմալիլէնտտէ պիր իսեան զուհուր էտիպ օ-
րատաքի Ինկիլիդ տէվէ թապուրը մուհասէրէ-
տէ վէ թէնլիքէտէ օլտուզու խապէր ալընմըշ
օլմաղլա, Ատէնտէն 300 Ինկիլիդ ասքէրի իրաւ
օլունմուշ տըր: Իսեան Մատ Մուլլա տէնիլէն
պիր շէյիս թարաֆընտան իգա էտիլմիշ օլուպ
դաթէն 10 սէնէտէն պէրու Ինկիլիդ Հիւքիւ-
մէթինէ դահմէթ վէրմէքտէ իմիշ: Պունլար
դալէթ իչէրիտէ վէ դապթը կիւճ պիր դապիլէ
օլտուզուլտան հիւքիւմէթ տնճագ գըյըլարը
դապթ իլէ իքթիֆա էտիյօր իմիշ:

Միւքեհնիլի. — Արնալուալուզուն ճէնուպի
հուաուտը թային օլունմուշ տըր: Շէօյլէքի
հուաուտ Գօրֆու գանալընտա Սթէլուս պուր-

նունտան պաչլայըպ կէօրիւճէ վէ Օխրիտանըն
ճէնուպինէ տօղրու թէմաիտ էտիլէճէք վէ պու
իքի շէհրէր Արնալուալուզա թէքք էտիլէճէք:
Արնալուալուզ իտարէսի ումուճ էվրօֆա
գօնթրօլը ալթընտա օլաճագ, հէր հիւքիւմէթ
այնի ըիւթպէ վէ այնի մաաշ իլէ պիրէր դօն-
սօլօս իրաւ էյլէյէճէք տիր: Հօլանտա հիւ-
քիւմէթինէ օրատաքի ժանտարմա իտարէսինի
գօնթրօլ էթմէք իւզրէ պիր ևիւքսէք սընըֆ
մէմուր իրաւ էյլէմէսի թէքթիֆ օլունմուշ իսէ
տէ էլան ճէվապ վէրմէմիշ տիր: — Ատալար
մէսէլէսի հազըրնտա Ֆրանսա իլէ իթալիա
արասընտա իթիլաֆ թէդարրուր էյլէմիշ տիր:
Իթալիա Լօզան մուհէտէնամէսի ահքեամընըն
իճրատընը միւթէաղըպ ատալարը հիւքիւմէթի
Օսմանիյէյէ իատէ էտէճէք, սօնրա տիւվէլի
մուհազամա պիլ ումուճ ատալար մէսէլէսինի
հալլ էտէճէքլէր տիր: — Սապըգ Պուլղարիս-
թան պաշ վէքիլի կէչօֆ Բուսիատան ալտէ-
թինտէն սօնրա Փարիզ վէ Լօնտայը տախի
դիյարէթ էյլէյէճէք տիր: — Մաքէտօնիատա
Պուլղար չէթէլէրի իլէ Եունան առաքիլի ա-
րասընտա պիր միւսատէմէ մէյտանա կէլէրէք
հէր իքի թարաֆտան մուհիմմ թէլէֆաթ վու-
գու պուլմըշ տըր:

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Էսիրնի միւսիքսի. — Ահալը սիյասիյէտէ
հիշ պիր թէպէտուիւ ևօդ տըր: Էտիրնէ մէսէ-
լէսի իչիւն եէնի պիր թէյէպիլու վագը օլմա-
աղը կիպի, տէվլէթլէրին տախի Պապը Ալի-
նին սօն նօթաընա նէ վագթ ճէվապ վէրէ-
ճէքլէրի մալիւմ տէյիլ տիր: Էյէր էվրօֆա
դաղէթալարընտան պիրիսինին վէրտիյի մա-
լիւմաթա ինանաճագ օլուր իսէք, Թիւրքիա
Եունանիսթանլա միւսալահա ագու էտէր էթ-
մէք Պուլղարիայա գարչը իլանը հարպ էտէ-
ճէք տիր: Մալիւմ օլտուզու իւզրէ, Թիւրքիա
իլանը հարպ էթմէլէրէք էտիրնէ վէ Թրակիա-
յը իշղալ էթմիշ տիր: Էյէր պու մալիւմաթ
տօղրու իսէ, չիւպհէսիդ Թիւրքիանըն մագսէ-
տի՝ հուաուտ մէսէլէսինտէ Պուլղարիայը տօղ-
րուտան Պապը Ալի իլէ միւզաքէրէյէ իճպար
էթմէք տիր: Թիւրք մաթպուլաթընը տախի
թագիպ էտէնլէր կէօրէպիլիլլէր քի, պու սօն
հաֆթա դարֆընտա Պուլղարիայա գարչը թու-
թուլաճագ մէվգի հազըրնտա կէրէք Թիւրք
էֆքեարը ումուճիյէսինտէ վէ կէրէք տէվաիր
ի հիւքիւմէթտէ աղ չօգ թէպէտուիւ հասըլ

օլմուշ տըր: Թանին, «Պուլղարիսթանլէ տօղ-
րուտան տօղրույա կէօրիւնէք» սէրլէվնալը
պիր սէրմէգալէսինտէ չէօյլէ հաղըյօր, «Հալը
հաղըրըն տկաւ հսիլեմեզ պիր հալը զալըր ի
քապիի օյսուղու աշխեսար տըր: Էսիրնէյնէ կիթսի
վէ Էսիրնէսէն չըզնայանաղըզ, ըսէին օրուսա ի-
շանիհայէ 250,000 աւսէր պէսլէյնէն (միլիոն):»
Վէ մէգալէնին սօնուտաքի չու իպարէ մա-
նատար տըր: «Էյիւր Պուրդարիա տօղրուտան պի-
զիլնէ միւզափէրաքա կիրիշնէզ վէ սեօզ անշանազ
խե, հէր տիւրիւ վաւըրալարիէ փեմիմէ սեօզ
անշարանալա պիր մանի եօզ տըր:» Էվրօփանըն
պաղը փաթիւթալարընտա, խուտուա Լօնտ-
րա վէ փէթրապուրիտա էօյլէսի պիր մապսէ-
տին պուլունտուղունա ինանըյօրլար վէ Թիւրք
ասքէրլէրինին Մէրիճ նէհրինին զարպընա տօղ-
րու իլէրիլէմէլէրինին անա տէլիլ ատա էտի-
յօրլար: Ֆիլ հագիլէ մէզքիւր իքի փաթի-
լաթալարտան կէլէն խապէրլէր տէյօրլար քի,
«Թիւրքիա» արթըզ օրտուտունուն սահիպի վէ
անը զապթա գատիր տէլիլ տիր: Թիւրքիա
Պուլղարիայը թաղիկ էտէրէք, Լօնտրա մու-
անէտէսի անքեմունը լաղվ էտէն ելնի պիր
մուանէտէ էլտէ էթմէք իսթէյօր:» Թապիի
Թիւրքիա պունա մուվաֆֆաղ օլուրսա, տէվ-
լէթլէրին թէչէպալիւսինին պիր մանասը գալ-
մազ. զիրա Թիւրքիայը ըիայլէթ իճպար էտէ-
ճէքլէրի Լօնտրա մուանէտէսինին հիւքմիւ
գալմամը օլաճագ: Բուսիանըն Թիւրքիայա
գարըն օլան մէվգիի հագգընտա տաթի պաղը
մուհիմ խապէրլէր տէվէրան էթմէքտէ տիր:
Էճնէպի մէհաֆիլ ի սիյասիյէսինտէ թէչմին օ-
լունույօր քի, փէթէրապուրի Օսմ. սէֆիրի
Թուրիան փաշա վէ Մ. Սաղանօֆ արասընտա
էտիրնէ հագգընտա ճէրէհան էտէն միւզաքէրաթ
պիր նէթիճէյէ իգթիրան էթմիլ տիր: Թիւր-
քիա Պօղազլար մէսէլէսինտէ Բուսիանըն նօգ-
թա ի նազարընը գապուլ էտէճէք, վէ Բու-
սիա տա պունա պէտէլ էտիրնէնին Թիւրքիա
հաքիմիլէթինտէ գալմասընը թաստըզ էտէճէք
տիր: Թապիի պու խապէրի գալա ը իհթիլաթ-
լէ նէչը էտիյօրըզ: Լաքին հէր նէ տէ օլսա
միւլսթէլիֆ մէնպալարտան կէլէն խապէրլէր
կէօթէրիյօրլար քի, Բուսիա էտիրնէ մէսէլէ-
սի իչին Թիւրքիայա գարըն միւսէլլան պիր
միւտաթէլէ թասալվուրլարընտան ֆէրաղաթ
էթմիլ վէ չօզ չօզ մալիյէճէ թաղիկլէ իքթի-
ֆա էտէճէք տիր: Թէլէղրաֆլար Թուրիան
փաշա իլէ Մ. Սաղանօֆըն ուղուն վէ մուհիմ

պիր միւլաղաթընը խապէթ վէրտիլէրի կիպի
հիւզտէ 4 կէօթիւկ վէրկիսի գամմընը գա-
պուլ էթմէմէք վէ Թիւրքիայա իգրաղաթտա
պուլունտամազ իչին Բուսիանըն տիկէր տէվ-
լէթլէր նէզալնտէ չալըչաղընը վէ մուվաֆ-
ֆազիյէթ իւմիտինի տաթի իւվէ էտիյօր-
լար: Էվրօփա տէվլէթլէրի մալիյէճէ թաղիկլէ
չայէտ իթթիֆաղ էտէրլէրսէ, քի պու տա
հիւզտէ հիւզ մուսյէն տէլիլ տիր, աճէպա
պունուն Թիւրքիա իւզէրինէ թէչէսիրի նէ՝ օ-
լաճագ տըր: Պունա Թանին չէօյլէ ճէվապ վէ-
րիյօր: «Պիլի Էսիրնէսէն չըզարնազ իշին տէվ-
լէթլէրին միւրանասա Էսէմէֆէրի եկիւսնէ վա-
ւըրա քաղիկ ի մալի կօրիւլիյօր: Հիւլիւսէթ
ի Օսմանիյէ շիւպիսիկ ֆի խաթրազա միւրիւսմ
պիր հալսա պուրունիյօր: Ֆազաթ պիլիւ մեմէ-
ֆիլիկ իշին փարաղըզը կօյի միւզմիւս պիր
մարազ հալըն ֆեսպ հիւլիշ տիր ֆի, պու պաշ-
գալարը իշին միւլիլի օլապիլիւր, ֆազաթ պիլի
զանն օլունսուղու գաւար միսի պիր քէսիւր
հալիւսա: Սոն տէրէնէ պղըչաղընը զհանն միւ-
րանասա հսիլեմէ պիր քաղըն քէսպիլիւր տէ
վար տըր ֆի, հիւլիւսէթ շիւսիլի հալսա պունըրը
տիւլիւսէյէ լիւզիւս հիւս հիւլիւսիշ տիր, ֆազաթ ի-
մապ Էսէրիւս օքէսպիլիւրի տէ իքթիլազ Էսէպիլիւր:»
Օսմանըն ասաքիլինին Մէրիճ նէհրինի կէչմէսի
վէ Տիմիթօղա, Սուֆլի, Կիւմիւլէնա վէ սալի
նօգթալարըն իշալ էթմէսի իքի սէպէպտէն նէ-
չէթ էթմիլ տիր: Էվվէլա, ասքէրի նօգթա ի
նապարտան Թիւրք էրքեանը հարալիյէսի օրա-
լարըն իշալընը գարուրի կէօթիւլ վէ սանիէն,
Եունան օրտուտու գապթ էթտիլի արաղինին
պաղը գըսըմլարընը թալիլիյէ էթմէքտէ օլ-
տուղունտան էհալի, խուտուա իսլամլար
Պուլղար վանէթինէ հէտէֆ օլաճագլար վէ
պունլարըն սիյանէթ էթմէք իսէ Թիւրք օրտու-
տունուն վաղիֆէսի օլմասըն իմիլ: Ֆազաթ հիլ
պիր վաղթ հիւքիւմէթին Մէրիլ նէհրին-
տէն էօթէտէ տէվաթի սուրէթտէ արա-
ղի զապթ էթմէյէ արզուսը օլմայըզ, պու մու
վազգաթ պիր մանիյէթի հաթի տիր: Հաթ-
թա հիւքիւմէթ Եունանլար թարաֆընտան
թալիլիյէ օլունան Տէտէ Աղաճը պիլէ գապթ
էթմէմէք իչին գօմանտանըղա գաթի էմրլէր
վէրմիլ տիր: Թիւրք օրտուտունուն Մէրիճի
թէճալուղ էթմէսինի փօթէսթ Էթմէք մաղ-
սատըլա Պուլղարիա տիւլէլ ի մուաղալմայա
հէնի պիր նօթա վէրմիլ տիր: Պու նօթատա
չէօյլէ պիր իպարէ տաթի վար տըր: «Պուրիշ

մուսնեհեստի Պաշտարիսայր սոփերինի քերխիս եր-
մեյե մեհպուր երսիյի հայեհ, սիրանընը աշաղը
արևը պիր հիւրխեմեքին արագիսինին Թիւրքիւ
քարաքրնեսան զապր օլունաւորնա միւսասեհ եր-
մեհ, են պիօյիւր սասալքսիզիւր սիր:» Յագաթ
հագիգաթը հալտէ Պուլզարիա ասաքիրինի
թէրխիս էթմէմիւ տիր վէ էթմէյէճէք տիր,
հաթթա Սօփիատա պուլունան սէֆիրլէրաէն
Բուս վէ Ալսթրիանընքինաէն մատաւը, Պուլ-
զար հիւքիւմէթինէ միւրաճէաթ էտէրէք, աս-
քէրինի թէրխիս էթմէմինի վէ Թիւրքիա իլէ
պիր սուրէթ ի հալլ պուլմասընը թափսիյէ էթ-
միւլէր, լաքին Պուլզարիանըն պունա իթաաթ
էտէճէյի զայէթլէ շիւպէլի տիր:

Մոխրեյիլ խապերիւր:— Շարդի Անաստ-
լուտա պիր Բիւրա իսեանը մէյաանա կէթիր-
մէք իչին Պէսրիսանդատէ Ապտիրրէզագ,
Փարզը փարզը վասըթալալա էհալլի թահ-
րիք էթմէքտէ տիր: Ախրէն ատէմլէրինաէն
պազըլարը Թիւրքիա հուտուտունա տախիլ օ-
լարագ պիր թագըմ էվրագ թէվլի էտէր իքէն
հիւքիւմէթ թարաֆընտան տէրտէսթ օլունմը
սըրլար:— Սըր էտուըրտ Կրէյ ալամ զա-
մարսընտա իրատ էթալի իսուլընտա տէմիւ
տիր: «Տեղիքի Օսմանիյե հագիգաթեհ պիր հիւ-
միւնի խարիս զարչըրնեսա պուրունա-
յուպ, օնուն իչին եհեհանե քեհիլիէ սախիլեհ զաիփ
օրնաւը վի ինքիզաւը մուսափալա հեհեհանի
սիր:» Էտիրնէ հէյէթի Վիէննայա կիթմիւ վէ խա-
րիճիյէ նազըրը Մ. Պէրիսթօլտա պիր մուխթէրէ
վէրմիւ տիր: Հէյէթ փէթէրսպուրկա տախի
կիթմիւ իսէ տէ, Մ. Սագանօֆ գապուլ էթմէ-
միւ տիր:— Էտիրնէ ֆագիր զիւրըրնա հա-
րըմ միլիօն լիրա թախտիսինէ հիւքիւմէթ գա-
րար վէրմիւ տիր: Օսմ. Տարիւլֆինուն թալէ-
պէլէրի էտիրնէյէ կիտէրէք օրտա պիր միթինի
ագտ էթմիւլէր վէ միթինիլին գարարլարընը
հիւքիւմէթէ վէ էվրօփա տարիւլֆինունլարընա
թէլէզրաֆ իլէ թէպլիղ էթմիւ տիրլէր:— Օսմ.
հանըմլարը իչին տախի էտիրնէյէ պիր սէյեա-
հաթ թէրթիպ օլունմուլ սըր:— Սըրպիս-
թանլա միւզաքէրաթը սուրիյէ էփէյի իլէրի-
լէմիւ օլտուղունտան արթըգ միւզաքէրաթ
րէսմի օլաճագ տըր: Սըրպիսթանտա պուլու-
նան Օսմ. էսիրլէրի հագընլարտա իստէ օլու-
նաճագ տըր:— Շունանիսթան իլէ օլան միւ-
զաքէրաթտա, թարաֆէյինի աիկէր մէմլէքէթ-
տէ պուլունան թապասընա պախիլ օլունաճագ
իմթիյազաթ մէսէլէսի միւզաքէրաթըն ուզա-

մասընա սէպէպ օլմուլ սըր:— Ատալար մէ-
սէլէսի հագընտա Լօստրա սիւֆէրա գօնֆէ-
րանսը թաթիլինաէն ազ էվլէլ չու գարարը
իթթիսազ էթմիւ տիր: «Իրալիսըն Օգոստո
Տսէ օլան պէյանսըրնա քիվգիփէն, Լօզան մուս-
հեսեհանսինին իփինճի մասսէսի Իրալիս վի
սեղիք ի Օսմանիյե քարաքրնեսան հարփիյեհ մեղ-
գի ի իճրայա գօնույանաղը գեհան, Տիւրքի
մուսազգաւն 12 ասալարն փիւմէ աիս օրնաւը
լազըմ կիլեմէյի հագընեսա ռէյիւրիլի վիւհեհիլի
վի պու պապսէ միւրքեփիլեհ զարար վիւհեհի
սիրլար:»— Բօմատան Փրքի Փարիլիլեհ զազէթա-
սընա հագըլըյօր: «Ինկիլթէրա Տիւրքի մուսա-
զանսըն փափփաի քարաքրնեսան ինզա հեղի-
մեհ պիր մուսնեհէսի զարիյի իլէ քիւրիսըն
քեհանիլիք ի միւլփիյեհինի քանքը քեհիլեհ աշ-
մագ քասալվիւրունեսա պուրունեսուղու սեօյիլի-
յօր: Էվրօփա Թիւրքիսըն Անասօլուսափի արա-
զիսին զարչըն հիւ պիր վագր քեհալուզսա պու-
րունալանագ վի պիլ մուզապիլե Թիւրքիս սախի
Անասօլուսա ինքսեհ ինչա հեհեհի սիր:»
Թիւրք մուհիպպի Մ. Փիէն Լօթի չէրէֆինէ
Թիւրք մաթպուլաթը պիր զիյաֆէթ քէչիտէ
էթմիւ տիր: Մ. Փիէն Լօթի էտիրնէյէ միւ-
թէվէճճիհէն հարաքէթ էթմիւ տիր:— Յրան-
սա հիւքիւմէթի էօնիւմիւզտէքի Նոյեմբերտէ
Պէյրուլթտա պիր Հուզուզ պիր տէ Հէնտէս
մէքթէպի աշմաղա թէչէպպիւս էթմիւ տիր:

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն

Էրմէնիսթանտա հիւքիւմէթ պազը խըր-
սըզլարը տէրտէսթ էթմիւ վէ պիր գաչընը ի-
տամ էթմիւ իսէ տէ, մէչհուր զատտար պէյ-
լէրտէն չօզլարը էլան զատտարլըզլարընը կիւն-
տէն կիւնէ թէչտիտ էթմէքտէ տիրլէր: Թալըգ:
Ինկիլթէրա Էրմէնի գօմիթէսի Մր. Աննա. Պրայս
րիյասէթինտէ իճթիմա էտիպ, Ինկիլթէրա իա-
րիճիյէ նալըրը Սըր էտուըրտ Կրէյ պիր մուխ-
թիլէրէ թագաթիմ էթմիւ տիր: Մէգքիւր մուխթի-
րէտէ Էրմէնիսթանըն հալը հագըրը, օրտտա օլան
սու ի իտարէ, տիւլէլ ի մուսազգամանըն՝ խու-
սուսա Ինկիլթէրանըն վատընը իճրա էթմէ-
մէսի վէ Ինկիլթէրա իչին էն միւնասիպ
մուսալէնէթէ եթիւլէճէք վագթ չիմտի օլտու-
ղու տէրմիյան էտիլէրէք՝ հիւքիւմէթին նազար
ը տիգգաթը ճէլպ էտիլմիւ տիր: Մէգքիւր
մուխթիլէ 14 անկիլթան, 5 Փրօթէսթան
րուհպան, 4 Լօրտլար վէ 24 ալամ մէճ-
լիսի ազալարը վէ սաիր զաթլար թարա-

Ֆրանսիայի իմզա էտիլմիշ խորի — Եազընլարտա էրմէնիսթանտա սէյնահաթ էտիպ էլիէմ Իսթանպուլտա պուլունան էօմէր Նաճի էֆ. Էրմէնիսթան անվալը հազընլարտ նէշը էթտիլի մէգալէտէ պէյան էտիյօր քի, Էրմէնիսթանտա մէյտանա կէլէն Քիւրտ հարէքէթինին պալլըճա սէպէպի պունտան էվվէլ օրատա իսթիլիտամ էտիլէն մէմուրիյն վէ պազը վալիլէր օլմուշ տըր: Էրմէնիլէր վէ Քիւրտլէր արասընտա խուսուլմէթի մուճիպ օլաճապ էսասէն պիր սէպէպ հօգ արը: Ասլէն Քիւրտ վէ Էրմէնի մէսէլէսի մէվճուտ տէյիլ տիր, ապ տավա դատար վէ մաղտուր տավասը տըր. էյի պիր Իտարէ, ճիտտի ինզիպաթ օրալարտա ասայիշի փէք գօլայ պիր սուրէթատէ թէմին էտէպիլիլ: Կէլէն հաֆթա Ազգ ժողով skoyuymu տրազանըն թանթը րիյասէթինտէ ինիգատ էթմիշ տիր: Ժողով Օրմանեան Սրբազանըն կրօնական ժողովտան իսթիֆասընը գապուլ էթմիշ տիր: Մալկարտա պազը Էրմէնիլէրի տէրտէսթ էթտիլէրի կիպի ենիճէտէ տախի հալա էրմէնիլէրտէն պազըլարը տէրտէսթ էտիլմէքտէ տիր: Մուշտա Էրմէնի մաթպուլաթընը 400 ինճի սէնէ ի տէվրիյէսի միւնասէպէթիլլէ իճրա էտիլէն զիյնէթիլէրէ իշթիրաք էթմիշ օլան Տօգթ. Փաստըմաճեան վէ արգատաշարը 30 գատար ժանտարմալար թարաֆընտան տէսէսթ էտիլմիշ իտէ տէ՝ սօն ալլան խապէրլէրէ նազարէն սօնրաթէրք էտիլմիշլէր տիր: Պունտան էվվէլ Եաֆատա Երուսաղէմ վագֆընա մէնսուպ պիր արազի իւզէրինէ պիր ճամի հափըմը խոր: Էրմէնիլէր մէգքիւր աբազինին Երուսաղէմ վագֆը օլաուղունու իսպաթ էտէրէք հիւքիւմէթտէն 1600 լիրա պէտէլի գըյմէթ ալմը տըրլար: Աճէմիսթանըն Շիգակ դաթապալարընտա հիւքիւմիւրան օլան րահաթազըլըգ հիւզիւնտէն Թիւրքիայա հիճրէթ էթմիշ օլան 1000 գատար Քիւրտ ֆամիլեալարընը հիւքիւմէթ վան ճիւլարընտա իսքեան էթտիրմիշ տիր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Նիւ Եօրգօս Մ. Թ. Գօլէճի մէգունլարը վէ օսըլարը:—

Յուլիս 26-յա միւնստըֆ Շարաթ կիւնիւ Նիւ Եօրգըն Գօրքիէք թէսմիյէ օլունան միլլէթ պաղլէսինտէ իճթիմա էտիպ, վագթըլլէ Այնթապըն Գաւաղըլընտա կէշիրտիլէրի խօշ գէմանլարը իսթար էտէն պիր սուրէթտէ օլուն վէ էյլէնճէլլէրլէ վէ լէզիլ թաամլարլաքէթիլի պիր վագթ կէշիրտիլէր: Պու էսնատէ մէգքիւր գօլէճին անվալը հազընլարտի տէմիւթալէ էթմէյի ունուլմասուրլար: Պիր խալը միւզաքէրէտէն սօնրա կէլտիլլէրի նէթիճէ շու օլտու քի, գօլէճին վաթանա տանա պէյիլի իքի խուսուստա պէլլի պիր ֆաալիյէթ կէսթէրմէսի վաճիպ տիր: Շէյլլէ քի գօլէճին սէրմայէսինի արթըրմագ իշիւն միւլէսսիր վասըթալար իթթիխագ էտիլմէլի վէ ֆէգըլթըլի գուվլէթլէն տիրմէք իշիւն եէնի թէտպիլլէր տիւլիւնիւմէլի տիր: Գօլէճ հիւքսէք պիր իտէալ իւզէրինէ իշլէմէք լազըմ տըր: Հէյէթ ի մէգքիւրէ պու պապտաքի էֆքիար վէ արգուլարընը գօլէճին միւթէվլիլլէր հէյէթինէ թագտի մէյէսի իշիւն 5 ազատան իպարէթ պիր գօմիսիօն ինթիխապ էյլէմիշ տիր: Պու գօմիսիօնըն ազալարը վեր. Յ. Գրիգորեան, Ա. Ճինիլեան, Կ. Հիւնեան, Պատ. Արեւեան վէ Տօգ. Կոստանդեան տըրլար: Վեր. Տիգրան Րէճէպեան Հաճըն քիլիսէսինտէն իսթիֆա էթմիշ վէ իսթիֆասը գապուլ օլունմըլ տըր: Պատ. Ս. Աքքէլեան Յայ իշիւն Ուրֆա քիլիսէսինտէ իշլէմէք իւզըրէ տավէթ օլունմուշ վէ տավէթի գապուլ էյլէմիշ տիր: Սիւլազ վիլայէթինտէ Սու չէհրինտէ, Ամէրիգա միսիօնէրլէրինտէն Մր. Հօլ Պրուք պաղլէտէ ույուր իքէն գաթլէ էտիլմիշ տիր, գաթլէ տէրտէսթ օլունուպ իգրար էյլէմիշ քի խաթան պաղլէճիլի դանն էտէրէք գաթլէ էյլէմիշ տիր:

Պիր իքի կիւնտէն պէրու Պօրսատա Րուս-Օսմանը միւնասէպէթինին կէրկիլլէլմիշ իտիլինէ տաիր տէվէրան էտէն շայխալար թէքգիպ օլունմագտա տըր: Թուրխան փաշա Րուսսիա Խարիճիյէ նազըրընա «Պուլղարլար Օսմանլը էտիլլէրինէ թէատտի էթմէյէ տէվամ էտէճէք օլուրլարտա Թիւրքիանըն Պուլղարիայա գարըլ իլանը հարպ էտէճէյինի պիլտիրմիշ տիր: Իսթանպուլտաքի Րուս գըրհըլարընը Սիւլասթափօյա միւֆարազաթը, Ջարըն Եալթայա թէշրիֆի միւնասիպէթիլլէրէրէսմի կէշիտ իշիւն իմիշ: Րուս սէֆիրինին թաթիլ իշիւն իսթանպուլտան հարէքէթ էտէճէյի տախի թէքգիպ էտիլիյօր:

Միւսիւր ի միւսիւր վի տանիպ ի ինթիյազ Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՔԷԵԼԵԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
Տէրխաւաշք; Մանմուս փաշա, Քիւրճի խան Եօ. 32—34